

ZINGARA COBURG

M. MEHMET ÜNVER

M. Mehmet Ünver

ZINGARA COBURG

Yazar ile ilişki adresi
is2006@hotmail.de

Yazarın basılmış diğer eserleri:

Mad Özgür İnsan

Mad A Free Man (İngilizce)

Mad 2 Babil

Mad 3 Vatansız

Zingara'nın Aşkı

Zingara Coburg

Tabu - Hovardalığın Kitabı

Ganimet Savaşları

Ön Söz

Çözüm bekleyen tek bir insanın sorunu, aslında bütün insanlığın ortak sorunudur. Bu hakikat tam olarak kavranmadığı içindir ki, dünya çoğu zaman bir cehenneme dönüştürülmektedir. Güzel olan her şey, bir rüya ya da boş bir temenniden öteye geçememektedir. Oysa insan, yalnızca toplum değil, evrenin de bir parçasıdır. Hasta, ağlayan, mutsuz olan insan; evrenin bozuk bir parçasıdır. Ve er ya da geç evren, bu bozuk parçanın yarattığı zararlar yüzleşmek zorunda kalacaktır.

Zingara, yalnızca bir konu ya da bir roman değildir; evrenin eksik kalan parçasıdır. Evrene karşı kendini sorumlu hissedenlerin görmezden gelemeyecekleri tarihî bir gerçekliktir. Cesareti ve adaleti olanların okuyup anlayabileceği bir mahkeme vakasıdır; aynı zamanda yanlış hükümlere karşı bir temyiz, bir düzeltme imkânıdır.

Zingara, toplumun, yani insanlığın ulaştığı gerçek medeniyetin göstergesidir. O olmadan her dönem, her çağ eksik kalacak; aşk ise hiçbir zaman yeryüzüne inmeyecek, yalnızca romanların sayfalarında yaşamaya devam edecektir.

Çünkü hayat, gökkuşağı gibi farklı renklerden ibarettir; bütün güzellik, bu renklerin bir araya gelmesiyle mümkündür. Oysa bazı hayatlardan kimi renkler çalınmış, yerleri boş bırakılmıştır. İşte o eksik rengi ancak bir Zingara tamamlayabilir. Dünyada her şey vardır; eksik olan tek şey Zingara'dır.

Mad ve Zingara romanlarının yaratım süreçlerini ve yazarının hayatına nasıl nüfuz ettiğini çarpıcı bir dille anlatan bu eserin yayımlanmasında emeği geçen başta Nihal Olgun ve Serhat Yalçın olmak üzere tüm dostlarıma teşekkür borçluyum.

12.12.2004

Coburg

Değerli okur!

Bu bir romandır; ama okuduklarınız bir kurgu değildir.

Gerçeğin bu kadar yakınından seslenirken bir tek sahneye bile kurgu ekleyemem; çünkü gerçeklere sadık kalmak zorundayım.

İnsan zaten, dünyada kendi kurgusuz romanının başkahramanıdır.

Hayatın çıplak gerçekleri kurguya ihtiyaç duymaz.

Bu satırlarda anlatılan her olay, konuşan her insan, hissedilen her duygu gerçektir.

Yaşanmıştır, birebir tanıklık edilmiştir ve kayda geçirilmiştir.

Karakterler gerçek kişilerdir; ancak romanda haklı bir gerekçeyle isimleri değiştirilmiştir.

“Zingara Coburg”, bir yazarın hayal gücünün ürünü değil, bir insanın yaşamının ta kendisidir.

Bu eser bir edebî deneme değil, yaşanmışlıkların soluk kesen dökümüdür.

Buradaki kelimeleri bir “hikâye” olarak değil, bir “tanıklık” olarak okumanızı isterim.

Saygılarımla

M. Mehmet Ünver

**“Birçok haklı kaygı ve gerekçeden ötürü
22 yıl boyunca saklanan bu romanın
gün yüzüne çıkma vakti geldi.”**

1. Bölüm

Yazar için yaşanan her olay,
geçmiş ile geleceğin kesiştiği andır.

Azad aksak ayağıyla dengesini bulmaya çalışırken, alnındaki teri kolunun tersiyle sildi. Bıçağı kızaran ete her sapladığında bir duman ve yağ bulutu üzerine çöküyordu. Ama gözleri çoktan yolun karşısına, akşamın serinliğini emen fırının ışıkl camlarına takılıp kalmıştı.

Geniş camların ardında Helen vardı. Saçlarını arkadan toplamış, kâkülü yana düşmüştü. Bu sıradan hâli bile Azad'ın zihninde bir yıldırım çakıyordu: Bu, Abzu'daki köknarın gölgesinde gördüğü, Sümer Tanrıçası İnanna'nın ta kendisiydi.

Onu ilk gördüğü günü unutamıyordu. Şiddetli yağmur altında fırından çıkıp imbise koşmuş, saçlarından süzülen damlalara aldırmadan gülümsemişti:

"Merhaba!"

Mekânın serin duvarlarında yankılanan bu ses, Azad'a Mad'ın flütünden yükselen ezgiler gibi dokunmuştu.

"Ben Helen. Karşıdaki fırında işe başladım," diye eklemişti.

O an, dağın ardından yükselen ılık hüzmesi gibi, imbisin loşluğunu yırtıp geçmişti. Kısacık tanışma, Azad'a bir ömür gibi gelmişti.

"Ne istersin?" diye sordu Azad.

"Şu salatadan... Sos da olabilir," dedi Helen.

Salatayı uzatırken, Azad'ın içinde tek bir dilek yankılandı: Bu an bitmesin, sonsuza dek sürsün.

Ücreti öderken Helen'in parmakları bozuk paraların üzerinde hafifçe titredir. O küçücük, neredeyse görünmez titreyiş, Azad'ın kalbini yerinden oynatan bir deprem gibiydi.

"Teşekkür ederim," dedi Helen ve yeniden yağmura karışarak fırına döndü.

Her şeyin çabucak bitivermesine içeren Azad, söylenmemiş cümlelerin ağırlığını omuzlarında taşıyan bir heykel gibi hareketsiz kaldı. Delilik sayılacağını bilse de içinden geçen buydu: Onlar, başka bedenlerde buluşmuş iki eski ruhtu.

O günden sonra fırına bakmaktan kendini alamadı. Azad için fırın, âdeta ekmek pişen bir yer değil; Helen'in arınmış bedenini taşıyan bir mabeddi.

Oysa o ne dervişti ne de kahraman. Yalnızca bir kalbinin sıcaklığında insan olmayı hatırlamak isteyen bir yolcuymdu. Helen'i düşünmek, kendini iyileştirmenin tek yoluydu.

Helen'in farkında bile olmadığı bir masumiyetin içinde kaybolmuştu.

Bir keresinde, müşterinin parası yere düştüğünde Helen eğilip bozukluğu aldı. Azad gözlerini kaçırmaya çalışsa da yakalanmış bir suçlu gibi donup kaldı. Helen'in yüzünde öfke mi, hayret mi, yoksa belli belirsiz bir tebessüm mü vardı, seçemedi. Tek tesellisi, kadının imbise girip hesap sormamasıydı. Yüzü kızarmış, gözlerini pizza hamurunun üzerine gömmüştü.

Artık Azad, fırına baktığında Helen'in kendisini fark ettiğini düşünüyör, utanıyordu. Onun özellikle imbise hiç bakmaması, yanlış bir şey düşündüğünün işaretiydi sanki.

Azad, içinden onunla konuşuyordu:

"Beni yanlış anlama! Sadece... sadece yıllardır özlediğim İnanna'nın gözlerini taşıdığın için bakıyorum."

Ama artık tek çare yazmaktı. İçinde biriken, taşan, onu boğacak gibi olan duyguları, gündelik gürültünün arasında söyleyemediği her şeyi, ancak kâğıdın sessizliğine dökebilirdi. Mad ile İnanna'nın hikâyesini yazarken aslında kendi yarım kalmış ezgisini tamamlıyordu.

Roman, onun hem sığınağı hem de içindeki çılgılığı dünyanın gürültüsüne karşı saklamanın tek yoluydu. Çünkü ona göre "normal" hayat, çoktan ince ince örülmüş, herkesin rolünü oynadığı büyük bir yalandan ibaretti.

2. Bölüm

Yalnızken fırının ışıkları altında gördüğü Helen'in gülüşü, Azad'ın içindeki yükü hafifletiyordu.

Ama imbisin kapısı her açıldığında, dışarıdan içeri bir başka hayatın, göçmenlerin, mültecilerin bitmeyen sorunlarının ağırlığı giriyordu.

Telefonlar sustuğunda bile zihni dinlenmezdi. İnsanlar ondan tercüman, arabulucu, başkan olmasını istiyor; ama hiç kimse Azad'ın yalnızca kendisi olmasına izin vermiyordu.

Sanki Arge köyünün tapınağındaydı; fakat rahibe Ram yoktu. İnsan-

lar dua değil, çare arıyordu; büyü yapması için ona geliyorlardı.

Daha lise yıllarında arkadaşları hatıra defterine "Sen gelecekte bizim imamımız olacaksın!" yazmış, öğretmenleri "Büyük Adam" demişti.

Nakşibendi şeyhleri ise "Senin yıldızın parlak, çok meşhur olacaksın," diyerek onu bu yaşama hazırlamışlardı.

O gün başlamıştı tanrılaşmaya, herkese vermeye.

Ama zamanla günler sıkıcı bir hâl almıştı. İnsanların sözleri kulaklarında çınladığında, yaptığı işlerden zevk almıyordu artık:

"Azad, bu iş nasıl olacak?"

"İyi ki sen buradasın."

"Sen yaparsın, sana güveniyoruz."

"Sisteme kafa tutarken kadının ve çocukların esiri olamayız."

"Bir savaşı kaybetmek, bütün savaşları kaybetmek değildir!"

Aksak ayağıyla imbisin dar koridorunda bir o yana bir bu yana yürürken zihni de aynı şekilde savruluyordu.

"Ne zaman 'Yeter' diyecekler?" diye geçiriyordu içinden.

İnsanlar kaybettikçe hırslanıyor, kazandıkça iştahları kabarıyordu.

Kazanmak da kaybetmek de birer tapınağa dönüşmüştü.

Başını ellerinin arasına alıp mırıldandı:

"Kaçıp buradan uzaklara gitsem daha iyi. Burada hayal kurmaya bile vakit bulamıyorum. Onca işi yarım bırakıp gitmek de bana yakışmaz."

Ama hemen ardından acı acı güldü:

"Bak hâlâ! Giderken bile herkesi memnun etme derdindeyim."

Karanlıktan çıkıp gelen yabancı düşünceler her yerde yakasına yapışıyor.

"Beni bu tapınak kültürlü toplumda girdap gibi içine çeken ne?

Bugüne dek kaç tapınaktan kurtuldum; bundan da kurtulmalıyım.

Mad'ın köyü Arge bile buradan daha özgürdü.

On yılımı bu insanlara verdim. Yuva kurdum, dağıttım. Hücrelerde hapis yattım..."

Reutlingen, kölelerin kaçmak istediği kasvetli Uruk'a benziyordu.

Azad'ın huzur bulabildiği tek yer imbisti.

Gürültüyle çalışan havalandırmaya rağmen döner ve yağ kokusunun birbirine karıştığı bu serin mekân, uzun zamandır onun sığınağıydı.

İnsanlar burada da peşini bırakmıyordu; ama karşı fırındaki Helen'in varlığı yüreğini yatıştırıyordu.

"Burada yapamayacağım, gitmeliyim," diye geçiriyordu içinden.

Ardından hayıflandı:

"Keşke bu ben olmasaydım; ömrümün sonuna kadar fırında çalışan

Helen'i seyretmek isterdim."

İnanna'yı bulmuşken yeniden kaybetmek üzereydi; tıpkı Mad'ın kurtardığı İnanna'nın eski sevgilisi Tammuz'a dönmesini izlerken içine çöken hüznün gibi.

Helen'i de beraberinde götürebilseydi ne güzel olurdu.

"İnsanın, dokunmayı aklına bile getirmeden seyrederken yüreğini huzurla doldurduğu gibi keşke Helen de bir mehtap olsaydı!"

Ama bu, delice bir hayalden öteye geçmiyordu.

Veda etmeden giderse, ardından bırakacağı kalbi kırık onca insan varken, o sadece Helen'i düşünüyordu.

Oysa iki yabancıydılar.

Helen'in bir "Güle güle" sözünden başka karşılık vermeyeceğini bal gibi biliyordu.

Sonunda karar verdi: Mad'ı ve İnanna'yı anlattığı romanı bitirip Helen'e verecekti.

Bazen bu fikrin uçuk olduğunu düşünüyor, "Ya evliyse? Ya kocası kızarsa?" diye geçiriyor, sonra da:

"Ne olursa olsun!" diyordu.

3. Bölüm

Azad döner makinesinin önünde biriken yağlı temizlerken, Mardinli Ahmet Dayı içeri girdi. Kapıdan selam verip yanına geldi, tokalaştılar.

"Azad, nasılsın?"

"Teşekkür ederim Ahmet Dayı, iyiyim. Ya sen?"

"Ben de iyiyim. Avukattan mektup geldi, bir baksana. Başkalarına okuttum ama anlamadılar."

Ceketinin cebinden katlı bir kâğıt çıkarıp uzattı.

Azad mektubu açtı, dikkatle okudu. Sonra açıkladı:

"Federal Göç ve Mülteci Dairesi (BAMF) iltica başvurusunu reddetmiş. Avukat, itiraz için yeni delil istiyor. Acilen randevu alman gerek."

Ahmet Dayı'nın yüzü çöktü.

"Benim için arayıp randevu alır mısın?"

"Yarın sabah ararım."

"Tercümanlığa da gelirsin, değil mi?"

"Randevuyu çarşambaya alırım. İmbisi açmadan işimizi bitiririz."

"Çok sağ ol. Sen de olmasan..."

"Sorun değil. Yeni deliller varsa onları da getir."

Ahmet Dayı başını sallayıp mektubu cebine koydu. Elleri titriyordu; o titremede hem kaygı hem çaresizlik vardı.

Kapıya yöneldiğinde, eşikte market torbasiyla Mustafa belirdi. Selamlaştılar. Mustafa, Ahmet Dayı'ya "Bekle, hemen geliyorum," dedi; sonra Azad'ın yanına geçti.

"Çocuğu yarın okula yazdıracağım. Kimse gelemiyor. Sen gelebilir misin?"

"Kaçta?"

"Sekizde, belediyenin arkasındaki okulda."

"Tamam, sabah oradayım."

"Sağ ol."

Bir an durdu, sesi kısıldı:

"Biraz borç verebilir misin? Memlekete yollayacağım."

Azad kasayı açtı, birkaç banknot çıkarıp uzattı.

"Bu kadar yeter mi?"

Mustafa parayı hızlıca aldı, ceketinin iç cebine koydu.

"Yeter. Ay başında getiririm."

"Acelesi yok, Mustafa."

Teşekkür edip çıktı.

Azad yeniden yalnız kaldı.

Onun için bu sıradan bir gündü. Her geçen gün ruhu aşınıyor, duygusallığını biraz daha kaybediyordu.

Kan görmeye alışmış bir doktor gibiydi.

İnsanların gözyaşları bile artık kalbini sarsmıyordu.

Oysa az önce yaşanan, sıradan bir olay değil, hem bireysel hem toplumsal bir trajediydi.

Ahmet Dayı, köyü yakılmış, evini barkını kaybetmiş milyonlarca Kürt'ten biriydi.

Çocuklarıyla birlikte kaçak yollarla geldiği Almanya'da dört yıldır ne burada ne oradaydı; her gün sınır dışı edilme korkusuyla yaşıyordu.

Onu bir gün götürseler, Azad belki bir hafta sonra adını bile hatırlamayacaktı.

Bugün "hemşerim" dediği adam, yarın dükkândan döner alan yabancısı bir müşteri kadar bile hatırlanmayacaktı.

Yaşarken hiçliğe uğurladığı insanlarla, gerçeğe dokunmadan geçip gidiyordu.

Her düşünce, kendisine yabancılaşan benliğini suçüstü yakalamak gibiydi.

Hayat bu muydu? Gerçek Azad kimdi?

Birden fark etti: İnsanlar ondan iyi bir baba, eş, dost, hatta kurallara uyan bir vatandaş olmasını bekliyordu; ama hiç kimse ondan "Azad" olmasını istemiyordu.

Roman yazmasını, kendi gerçeğini kurmasını beklemiyordu hiç kimse.

Göçmenlerin derdi belliydi: dava, mahkeme, tercüme, para... Hepsi hayatta kalma telaşındaydı.

Onların dünyasında romanın yeri yoktu.

Ama Azad biliyordu: Bu hayat başlı başına bir yalandı.

Yazılanlar, yaşananlar, itiraflar bile birer yanılsamaydı.

Doyumsuz iştahla doğaya saldıranlar, adaletsiz rekabetle zirveye koşanlar, insan varlığını değersiz görenler, hak talepleri için birbirini öldürenler...

Hepsi aynı yalanın ortaklarıydı.

Oysa onun özürlü dünyasında, hak için ses yükseltmeye bile gerek yoktu; bir rica yeterdi.

Ayağındaki sakatlık bu farkı öğretmişti ona:

Yavaş yürür, ayrıntıyı daha derinden hissedirdi.

Gerçek, tam da o yavaşlığın içindeydi.

Kim olduğunu hatırlamaya başlıyordu.

Zamanı geri getiremezdi ama kaldığı yerden devam edebilirdi.

Toplumsal dayattığı bu hayatın normal olmadığını artık biliyordu.

Tek çıkar yol, gitmekti.

O derin düşünce, gece yarısı çalan telefonla bölündü.

Yatağında doğrulup oturdu. Numara görünmüyordu. Açtı.

"Azad Abi, kaza yaptım; hastanedeyim. Doktorlar ne diyor anlamıyorum..."

"Hangi hastane?"

"Reutlingen."

"Tamam, yarım saatte oradayım."

Telefonu kapattığında bir kez daha hissetti:

Bu şehir, artık ona nefes aldırmayacaktı.

4. Bölüm

Azad Sümer tarihini, mitolojisini ve inançlarını araştırıyordu.

İnternette topladığı bilgilerle yetinmiyor, fırsat buldukça kütüphaneye gidiyordu.

Gündüzleri insanların dertleriyle uğraşıyor, geceleri uykusunu feda ederek romanını yazıyordu. Her satırda kendisiyle yüzleşiyor, yazdıkça daha derin bir çatışmaya düşüyordu.

Mad, onun yarattığı bir kahraman mıydı, yoksa kendisi onun gölgesinde mi yaşıyordu? Kimi zaman karakterine sığınıyor, kimi zaman karakteri onu yönetiyordu. Bu geçici bir bütünleşme miydi, yoksa sağlıklı bir bağlanma mı, kestiremiyordu.

Gerçek hayatta yapamadıklarını kahramanına yaptırarak teselli buluyordu. Eğer roman, değiştiremediği dünyadan bir kaçışsa, bu daha da korkutucuydu. Çünkü hayalin sınırını aşmak ağır sonuçlar doğurabilirdi.

Her gün yazıyor, siliyor, düzeltiyor, yeniden yazıyordu.

Kendi sözleri mi, yoksa Mad'ın sözleri mi sayfaya düşmeliydi?

"Bu benim hikâyem!" der gibi baskı yapan Mad'a kulak verirse, kendi sesi nerede kalacaktı?

Ama bir yazar olarak kahramanını özgür bırakmak da göreviydi.

Bu sancılı süreçte dünyadan kopmuş gibiydi.

Aklını en çok kuralayan şey, romanı Helen'e nasıl ve hangi sözlerle vereceğiydi.

Belki de her şey gizli kalsa daha iyiydi.

İçinden bir ses "Gider ayak başına bela açma," diyordu.

Ama başka bir ses fısıldıyordu:

"Hiç değilse ona baktığından dolayı seni suçluyorsa, özrünü vermiş olursun."

Sonunda kararını verdi.

Yazıcıdan çıkardığı roman nüshasını büyük sarı bir zarfın içine koydu.

Yanına bir de mektup ekledi:

"Değerli Helen!

Bu satırları sana vermek bana bile tuhaf geliyor. Belki manasız bulacaksın; ama içimde taşıyamadığım bir düğüm var. Hoşuna gitmezse özür dilerim. Kızarsan, okumadan atabilirsin. Benim için buraya kadarını yazabilmek bile yeter.

Aylardır aynı şehirde nefes alsak da birbirimize yabancıyız. Yakında bu şehirden gideceğimi bilerek, bu ağırlığı geride bırakmak istedim. Belki fark ettin, bazen sana baktım. Belki bu yüzden bana kızdın. O bakışların yükünü yanıma alıp gidemem.

Sana her şeyi bir mektupla anlatmam mümkün değil. Bunun için

Mad'ın hikâyesine sığdım. O roman aslında benim romanım. Sana hediye etmek istedim. Umarım okursun.

Farkında olmadan beş bin yıl sonra bir Sümer rahibini yeniden dirilttiğin için minnettarım.

Azad”

Mektubu zarfa koyduktan sonra uzun süre başucunda tuttu.

Onu nerede, nasıl vereceğine kafa yordu.

Kahve içmeye davet etmeyi düşündü; ama Helen yanlış anlar, reddederse?

O zaman kırılacak, belki de bir daha görmek istemeyecekti. Ya güzel bir veda anısı cehennem azabına dönüşürse? İşte o an, Azad için en büyük korku buydu:

Bir hayatı geride bırakırken hatıraları da paramparça etmek.

5. Bölüm

Karın beyaz örtüsü altında, 2003'ün son gününde caddeler doluydu. İnsanlar hediyelerle birbirine sürtünerek ilerliyor, yüzlerinde yeni yıla taşınacak bir umut gibi gülümsemeler taşıyordu.

Bir gün sonra ömürlerinden bir yıl daha eksilecekti; ama yine de sevinmek için küçük gerekçeler buluyorlardı.

Ne olursa olsun, neşelerini yeni yıla aktarıyorlardı.

Tıpkı Mad'ın köylülerinin her yıl tekrarladığı gibi; anlamını sorgulamadan bir ritüeli yerine getiriyorlardı.

Oysa dünya hâlâ Mad'ın köyü kadar savunmasızdı.

Azad, öğle vakti elindeki sarı zarfla fırına girdi.

Bu kez pasta almak için değil, çok daha zor bir niyetle gelmişti.

İlk anda tezgâhın ardında Helen'i göremeyince hem rahatladı hem de hayal kırıklığı yaşadı.

Sıra kendisine gelince yaşlı fırıncı Jutta başını kaldırdı:

“Ne istersin?”

Dengesiz ve kısık bir sesle Azad,

“Helen yok mu?” dedi.

Jutta şaşkın bir ifadeyle gülümsedi.

“Bugün izinli.”

Azad'ın yüzünden cesareti silinmişti.
"Ona hediye getirmişt看, verirsen sevinirim," dedi.
"Tabii," diyerek Jutta zarfı aldı.
Artık geri dönüş yoktu.
Azad'ın bacakları titriyor, kalbi gürültüyle çarpıyordu.
"Mutlu yıllar!" diyerek arkasını dönüp hızla kapıya yöneldi.
Çocuksu bir heyecanla ışıklarla, Noel ağaçlarıyla süslenmiş kalabalığa karıştı.
Sıcak şarap kokusunun soğuk havada donmuş, tatlı bir buhar gibi yükseldiği tezgâhların arasında yürüdü.
Aroması ciğere kadar işliyor, kırmızı kupalardan yükselen buğu, insanların yüzüne ince bir sıcaklık perdesi gibi yayılıyordu.
Bir an, şehrin sokaklarında yükselen mistik bir melodi işitti.
Kalabalığın arasından güçlükle öne çıktı.
Aztek-Maya desenli ponçolar giymiş Perulu bir grup gördü.
Biri panflüt, diğeri devasa bir kamış boru, üçüncüsü ise gerilmiş iki tel çalıyordu.
Azad'ın gözlerinde Mad'ın köyünde çaldığı Büyüdüil canlandı.
Kadim ezgiler, tarih öncesinden gelmiş gibi ruhunu sardı.
Cebinden bozuk para çıkarıp yere serili mendile bıraktı.
Ardından tebessüm ederek yoluna devam etti.
Ama kalbinin derininde başka bir korku büyüyordu:
Kalabalığın içinde Helen'le hazırlıksız karşılaşma ihtimali.
Adımlarını hızlandırdı.
St. Marien Kilisesi'nin önüne gelince durdu.
Göğе yükselen gotik kuleye, taşlara işlenmiş insan ve hayvan figürlerine baktı.
Sanki bir zaman tüneli açıldı ve her şey bir anda değişti.
Azad o an hangi zamanda yaşadığından emin değildi.
Bu, bir çağdan ötekine geçiş miydi, yoksa aklın incecik bir çizgide savruluşu mu, bilemedi.
Artık o Mad'dı ve kendisinin farkındaydı.
Kapısında sekiz sakallı azizin arasında duran Mesih'in heykeli vardı.
Ansızın kara bulutlar gökyüzünü kapladı.
Sislerin sardığı meydana derin bir sessizlik çöktü.
Azad mı kilisenin önünde duruyordu, yoksa Mad mı, belli değildi.
Sanki ikisi tek bedende birleşmişti.
Mad'in rahiplik giysileri, parlak taşlı yıldız kolyesi boynunda parlıyordu.
Bir rüzgâr esti; taşların dili çözüldü.

Heykeller canlandı. Başlarını çevirip gözlerini ona diktiler. Birinin parmağı tehditkâr biçimde sallandı, diğeri esasını kaldırdı. Mesih kutsal kitabı öfkeyle kapattı ve gök gürültüsünü andıran bir sesle haykırdı:

“Git buradan!”

Mad korkusuzca gözlerini dikti.

“Yanılmışım!” dedi. “Çağlar değişiyor, insanlar değişiyor... Ama tapınaklarınız ve büyüleriniz hiç değişmiyor.”

Ayağı aksıyordu ama duygularının temposuna uyarak yürüyordu.

İşiltılı satış tezgâhlarının arasından geçip şehrin karanlık sokaklarına karıştı.

Bedenen yavaş ilerliyordu; ama ruhu fırtınadan farksızdı.

Arkasında ıslıl ıslıl ama içi çürümüş bir şehir kalmıştı;

önünde ise, karanlıkta parlayan başka bir gerçeklik uzanıyordu.

Azad, geri dönüşü olmayan adımlarla karanlıkta kayboluncaya kadar yürüdü.

6. Bölüm

Takvimler yeni yılın üçüncü ayını gösteriyordu. Orta Doğu’nun en eski bayramlarından, Kürtlerin özgürlük simgesi Newroz yaklaşıyordu. Bu gün yalnızca mevsimin dönüşünü değil, halkların kaderinde açılacak yeni bir sayfayı da müjdeliyordu. Baharın habercisi olan bu gün, doğanın olduğu kadar insanın da yeniden doğuşuydu. Uykusundan sıyrılan toprak, dallarda patlayan tomurcuklar, kışın karanlığından çıkan kalpler aynı heyecanda buluşuyordu. Doğa can bulurken insan da toprak gibi silkiniyor, yenileniyor, geleceğe dair hayallerini yeniden kuruyordu. Azad otobüs camına yaslandı; dışarıda gri bir gökyüzü, içindeki yorgunluğu yansıtıyordu. Bahar yaklaşırsa da onun içindeki kış hâlâ erimemişti. Belki de insanın kaderi buydu: mevsim değişir, ama içindeki kar hep bir yerde kalırdı.

Newroz, herkesin içinde aynı duyguyu uyandıran, bin yıllık bir direniş çağrısıydı. Zulme karşı ayağa kalkmanın, esareti reddetmenin, yeniden başlamanın adıydı. Kürtler içinse çok daha fazlasıydı; kaybolmuş bir halkın sesini toprağın altından yeniden çıkaran o kadim yankı. Her çağda yeniden doğan, bir isyanın, bir serhildanın sembolü. Özgürlük tarihindeki dönemeçler çoğu kez bu güne göre “öncesi” ve “sonrası” diye anılırdı. Çünkü Newroz yalnızca bir bayram değil, bir vicdanın ken-

diyle hesaplaşma günüydü.

O yıl Newroz Hannover’de kutlanacaktı. Yüz binlerce insan, yalnızca bir bayramı değil, tarihsel bir dönüm noktasını kutlamanın heyecanını yaşıyordu. Azad da cuma gecesi derneğin ayarladığı otobüste yerini almıştı. Fakat bu Newroz onun için farklıydı; yanında görünmez bir yol arkadaşı vardı: Mad. Camda yarışan yağmur damlaları, Mad’ın sesiyle birleşiyordu. “Özgürlüğün yolu hep ıslak, rengi de gridir,” diyordu o tanıdık ses. “Yürüdüğün yol, senin hakikatin olacak.”

Azad gözlerini kapadı, içinden mırıldandı: “Hakikat mi? O geleceğin sisinde gizli bir muamma...”

Yol boyunca dışarıdaki uğultu, Mad’ın fısıltısına karıştı. Herkes şarkı söylüyor, gülüşüyor, ama Azad yalnızca dinliyordu. “Bir gün,” dedi içinden, “herkesin içinde bir Mad uyanacak.” Yağmur camdan süzülürken, otobüsün içi tütsü kokulu bir düşünceyle doldu. Bu yolculuk yalnızca Hannover’e değil, kendi içinin en derin yerineydi.

Cumartesi öğle vakti Hannover’e vardılar. Hava soğuktu, yağmur ince ince devam ediyordu. Azad otobüsten indiğinde ilk adımıyla toprağın ağırlığını hissetti. Aksayan bacağı çamura saplandı, yine de ilerledi. Meydan çoktan dolmuştu. Her damla, özgürlüğün çeliğe çarpan kıvılcımı gibiydi. Titreyen omuzlar, sırlıklam paltolar, üşümenin sessiz diliydi. Azad, çamura basmış halay izlerine baktı; “Ruh budur,” diye düşündü. “Islak, inatçı, ama hâlâ ayakta.”

Yağmura rağmen kimse pes etmiyordu. Kimileri sahneye dönük bekliyor, kimileri kol kola küçük halkalar kurup çamurda halay çekiyordu. Sahneden yükselen ezgiler, kalabalığın adımlarıyla birleşip meydanı titretiyordu. Azad halaya katılamıyordu; bacağı izin vermiyordu ama yüreği çoktan o çemberin içindeydi. Bir an gözlerini kapadı, kendini onların arasında düşledi. İnsanı diriltten bazen bir fikir, bazen bir ezgiydi; bazen de bir acının ritmi.

Öğleden sonra yağmur iyice bastırınca kalabalık dağılmaya başladı. Spikerin sesi hâlâ yankılanıyordu: “İçimizdeki isyanı, özgürlük ateşini ne yağmur söndürür, ne tufan!” Azad kalabalığın arasından güçlükle geçti. Islanmış bayraklara, çamura bulanmış ayak izlerine baktı. Bu manzara bile Newroz’un özünü anlatıyordu: zorluğa rağmen ayakta kalmak. Bir halkın iradesi, toprağın sabrı gibiydi; ezildikçe daha da kökleniyordu.

Otobüsüne vardığında kemiklerine işleyen bir soğukla koltuğa çöktü. Ceketi sırtına yapışmıştı. Motor çalıştığında, dışarıdaki uğultu bir anda uzaklaştı. Azad başını cama yasladı; düşünceler yeniden Mad’a döndü. “Bir gün,” dedi içinden, “bu romanı bitireceğim. dünya Mad’ı

taniyacak.”

O sırada cebindeki telefon çaldı. Açtı, kulağına götürdü, tanıdık bir tını yayıldı.

“Yoldaş! Ben Ali.”

Azad’ın yüzüne sıcak bir gülümseme yayıldı. “Merhaba Ali.”

Ardından Şengül’ün sesi geldi: “Azad Abi, niye gelmiyorsun? Gözü-müz yollarda kaldı.”

Azad iç çekti. “Ben de sizi özledim. Ama işler bitmiyor. Şimdi Hannover’deyim, Newroz’dayım.”

Ali ısrar etti: “Oradan bize gel. Nürnberg otobüsüne bin, Coburg’a geç. Oradan alırım.”

Kısa bir duraksamadan sonra Azad, “Tamam, geliyorum,” dedi.

Kardeş gibi sevdiği Demhat’a döndü.

“Demhat, Coburg’a, Ali’nin yanına gidiyorum. Tekrar döndüğümde görüşürüz.”

“Bir şey lazım mı? Vereyim mi?”

“Sağ ol yoldaş, bir şey lazım değil.”

“Ali’ye benden de selam söyle.”

Azad başıyla karşılık verdi. Demhat’la vedalaşırken meydandan yükselen son ezgiler yağmurun sesine karışıyordu. Biraz önce binlerce insanla aynı toprağa basmıştı; şimdi önünde, tek başına yürümesi gereken başka bir yol vardı.

7. Bölüm

Yağmur hâlâ hız kesmemişti. Gözlerini hedef alan damlalar, sanki geri dön diyor gibiydi. Ama o yürüdü. Çamur, iradesini her adımda sınıdı.

Sonunda Nürnberg otobüsünü buldu.

İçeri girdiğinde sıcak hava yüzüne vurdu. Islak ceketinin yakasını gevşetip koltuğuna yerleşti. Başını cama yasladığı anda otobüsün ağır, nemli havasının içinde başka bir koku duyduğunu sandı: deri, tutkal ve eski kâğıt kokusu.

Birden dokuz yaşındaki hâlini gördü.

Eline geçirebildiği hemen her çocuk kitabını okuyordu. Fakat onun için okumak, sayfaların karşısında oturup başkalarının başından geçenleri izlemek değildi. Bir hikâyeye başladığında bulunduğu odadan çekilip gider, kahramanın dünyasına girerdi. Onunla yürür, onunla saklanır, korktuğunda yanı başında durur, karşısına çıkan tehlikeleri onunla bir-

likte göğüslerdi. Kitap bittiğinde yeniden kendi odasına dönerdi ama bir süre ne oda aynı oda ne de dünya bıraktığı dünya olurdu.

En çok Tom Sawyer'ın Maceraları'nı severdi. Kitabı kaç kez okuduğunu zamanla kendisi de unutmuştu. Tom'un başına buyrukluğu, kurallara sığmayan hayal gücü, dünyayı yetişkinlerin gösterdiğinden farklı görebilmesi Azad'ı büyülüyordu. Her okuyuşunda onunla birlikte Mississippi kıyılarında dolaşıyor, mağaralara giriyor, define arıyor, özgürlüğün yetişkinlerin çizdiği sınırların dışında bir yerde olduğuna inanıyordu. Belki de o yıllarda farkında olmadan öğrendiği ilk hakikat buydu: İnsan, kendisine verilen hayatla yetinmek zorunda değildi. Başka bir hayat düşleyebilir, hatta onu yeniden yazabilirdi.

Satın alabildiği kitapları mahallesinin yakınındaki Yıba İşhanı'nda bulunan ciltçi atölyesine götürürdü. İhtiyar ciltçi kitapları ağır hareketlerle eline alır, sırtlarını yoklar, kıvrılmış sayfalarını düzeltirdi. Parmaklarında deri boyasından ve tutkaldan kalmış, hiçbir zaman çıkmayan koyu lekeler vardı. Azad, adamın hazırladığı deri kapakları ve kapakların üzerine altın yaldızla işlediği adını seyrederken kitapların artık kolay kolay eskimeyeceğine, kaybolmayacağına inanırdı.

Evde bir portakal sandığını temizlemiş, kitaplarını içine yan yana dizmişti. Küçük kütüphanesi buydu. Sandığın kapağını her açtığında deri ciltlerin üzerinde parlayan adını görür, dünyada yalnızca kendisine ait bir yer kurmuş gibi sevinirdi. Kitaplarını arkadaşlarına okumaları için kiraya verir, kimde hangi kitabın bulunduğunu dikkatle takip ederdi. Aldığı birkaç kuruştan çok, bir başkasının da o sayfalardan geçecek olması mutlu ederdi onu. Çünkü kitapların yalnızca saklandıklarında değil, elden ele dolaşıp yeni hayallere dönüştüklerinde yaşadığına inanıyordu.

Bu küçük dünya çok geçmeden ateşin içinde kaldı.

Ankara'da giderek sertleşen siyasal kamplaşma, sokaklara ve silahlı çatışmalara taşınmıştı. Bir gün Yıba İşhanı kundaklandı.

Azad oraya vardığında önce dumanı gördü. Binanın üst katlarını örten koyu duman gökyüzüne doğru yükseliyor, alevler pencerelerden dışarı uzanıyordu. İnsanlar bağılıyor, bir yerlere koşuyor, fakat kimse binaya yaklaşmıyordu. Bazı yüzler pencerelerde beliriyor, ardından alevlerin ve dumanın içinde kayboluyordu.

Sonra insanlar kendilerini aşağı atmaya başladı.

Azad, düşen bir insanın yere ulaşmasının ne kadar kısa sürdüğünü o gün öğrendi. Bazıları betona, bazılarıysa aşağıda kırılmış camların üzerine çarpıyordu. Yere düşen bedenlerin sesi, kalabalığın çığlıklarına ve alevlerin uğultusuna karışıyordu. Kaçmak istiyor ama ayaklarını

oynatamıyordu. Gözlerini kapatmayı düşünüyordu ama gözleri kendiliğinden açık kalıyordu.

Ölenlerin arasında kitaplarını ciltleyen ihtiyar adam da vardı.

Yıllar sonra bile Azad onun yüzünü bütünüyle hatırlayamayacaktı. Fakat ellerini hiç unutmayacaktı. Kitapların sırtını düzelden, deriyi ölçen, altın yaldızlı harfleri tek tek yerleştiren o lekeli elleri...

O günden sonra kitapların insanı her şeyden koruyamayacağını biliyordu. Masallardaki kahramanlar son anda kurtulabilir, karanlık mağaralardan çıkabilir, kayboldukları ormanlarda yollarını bulabilirdi. Gerçek hayatta ise bazı insanlar pencerelerden atılıyor ve bir daha ayağa kalkamıyordu.

Otobüs karanlık yol boyunca ilerlerken Azad gözlerini camdan ayırmadı. Yıba İşhanı'nda ciltlettiği kitaplar, portakal sandığından kurduğu küçük kütüphane, ihtiyar ciltçinin altın yaldızla yazdığı adı, Tom Sawyer'la çıktığı hayalî yolculuklar, masallar, romanlar, defterler ve ilk piyesleri zihninde birbirine karışıyordu.

Sonra 12 Eylül'ün karanlık günleri gelmiş, başka defterler, başka hayaller ve gençliğinin bir bölümü o karanlığın içinde savrulmuştu. Genç yaşında kaleme aldığı Zamana ve Şartlara Rağmen Değişmeyen Hakikatler... Lisede tanıştığı Goethe, Faust'un dinmek bilmeyen sorgulamaları, Jules Verne'in insanı bilinmeyen dünyalara indiren hayal gücü...

Şimdi Mad, yıllardır kapalı duran o kapıyı yeniden açıyordu.

Her satır onu geçmişine biraz daha yaklaştırıyor, her cümle gömülü kalmış bir hatırayı gün yüzüne çıkarıyordu. Denizler Altında Yirmi Bin Fersah insanı okyanusun karanlıklarına nasıl indiriyorsa, Mad da Azad'ı kendi hayatının dehlizlerine çekiyordu. Fakat o derinliklerde yalnızca hayaller yoktu. Duman, kırılmış camlar, boşluğa bırakılan bedenler, ihtiyar ciltçinin lekeli elleri ve deri bir kapağın üzerinde altın yaldızla parlayan çocuk adı da vardı.

Son iki gecedir gözünü kırpmamıştı. Yorgunluk kaslarını kemiriyor, ıslak giysilerinin ağırlığı bedenini koltuğa çekiyordu. Uyku ona çoğu zaman kaybedilmiş vakit gibi gelirdi. Bu kez direnmedi.

Mad'ın sesi, Faust'un soruları, Verne'in karanlık suları ve Tom Sawyer'ın özgür dünyası zihninde birbirine karışırken göz kapakları ağırlaştı. Yağmurun cama vuran sesi giderek uzaklaştı.

Azad yavaşça uykuya daldı.

8. Bölüm

Gözlerini açtığında otobüs hâlâ yağmurlu gecenin karanlığında, otobanda ilerliyordu. Üzerindeki ıslaklığı ve burnunu sızlatan nem kokusunu hissetti. Şoför, üşümemeleri için kaloriferi fazla açmış olmalıydı. Şikâyetini yuttu, oturuşunu düzeltti, yan koltuktaki adama döndü.

“Nürnberg’e ne kadar kaldı?”

“Şoför çok mola verdi ama bir saate oradayız,” dedi adam yorgun bir sesle.

Azad telefonu çıkarıp Ali’yi aradı. İkinci çalmada açıldı.

“Alo, Yoldaş!”

“Bir saate Nürnberg’deyim. Nerede buluşalım?”

“İndiğin yeri söyle, gelirim.”

“Tamam.”

İndiğinde, caddenin adını söyler söylemez Ali karanlıktan bir hatıra gibi belirdi. Almanya’ya geldiği ilk yıllardan beri bazen kardeşi, bazen babası, bazen de evladı olmuştu; hayatındaki boşlukları sessizce dolduran bir dosttu. Uzun boyu, siyah saçlarıyla, iyi giyindiğinde filinta gibi görünürdü. Azad’dan dört yaş küçüktü ama Azad’ın kırışan saçları ve yorgun yüzü onu daha genç gösterirdi.

Sıkı bir kucaklaşmadan sonra arabaya binip Coburg’a doğru yol aldılar. Yol boyunca eski acılarını, küçük sevinçlerini anımsayıp gülerek konuştular; zor günler bile “geride kaldı” dedikçe hafifliyordu. Farların ışığında yağmur damlaları parlıyordu. Ali direksiyona bakarak, “İstediğin zaman taşın,” dedi. “Eski günlerdeki gibi olur. Her günümüz bir romandı.”

Azad gülümsedi. O romanın sayfaları sokaklardı; karanlıkta afiş asan, slogan atan, sabahı hapishane avlularında karşılayan gençlik günleri. Ali iç çekti.

“‘Biz ne yaptık anne, biz ne yaptık baba?’ şiirini okuduğunda salon yıkılıyordu.”

Azad sileceklerin arasından karanlığa baktı. “Güzeldi,” dedi. “Ama geride kaldı. Politik sahneyi bırakıp roman dünyasına geçiyorum. Yazarlığa karar verdim. Mad diye bir kahraman yarattım; peşinden gideceğim. Hannover de son çalışmamdı. Artık özgürüm.”

Ali başını salladı, gülümsedi.

“Sevindim. Peki Hannover nasıldı? Televizyonda yağmur altında kutlandığını gördüm.”

“Yine de güzeldi,” dedi Azad. “O şartlarda bile on binlerce insan özgürlük özlemini haykırdı. Ben de gelmek istedim ama işler bırakmadı. İki yıldır bu şehirde esir kaldık. Şengül ‘Geri dönelim’ diyor ama

ticaret kolay değil. Hem çıktığın yere dönersen insanların yüzüne nasıl bakacaksın?”

“Haklısın. Peki işler?”

“Ticaret işte; bir gün iyi, bir gün kötü. Gece gündüz tüm aile imbis-teyiz, yine de zor birikiyor. Ama başkasının yanında çalışmaktan iyidir. Az kazansam da kendi işimin patronuyum. Ya sen? Taşınmaktan söz ediyordun.”

“İnsanlar ‘Ali ile ayrılmanız imkânsız, ne zaman Coburg’a gidiyorsun?’ diye soruyor. Dostluğumuzu bildikleri için,” dedi Azad. Sonra kısa bir sessizlik oldu.

“Kararsızım,” diye devam etti. “Son iki hafta bilgisayar alanında mes-lek eğitimi için testlere girdim. Sonuç fena değil ama cevap için bir ay bekleyeceğim. Kabul ederlerse iki ay sonra başlarım. Hayalimdeki iş; seviyorum ama geç kaldığımı düşündükçe tereddüt ediyorum.”

“Neden? Hep istiyordun. Hem sana uygun, geleceęi de var.”

“Doğru. Ama üç yıl sonra diplomayla iş arayacağım. Belki bulama-yacağım, belki uzak bir şehirde olacak. Kırka dayanmışken rekabet zor. Dili daha iyi bilen gençler öne geçecek. Sakatlığı da cabası. İşveren çok çalışana, ucuza bakar. Benim gibisine kim para öder?”

“Bakalım kurum ne diyecek,” dedi Ali. “Sonra karar verirsin.”

Bir saatlik yolculuğun sonunda Coburg’a vardılar. Herrngasse’de ta-belasında “Ararat” yazan imbisin önünde durdular. Ön cephe bütünü-y-le camekândı; Azad:

“İmbise mi geldik?”

“Ev yukarıda.”

İssiz gecede metal kapıyı açıp dar ahşap merdivenden çıktılar. Her basamakta yağmur kokusu, kızarmış et ve memleket hasreti birbirine karışıyordu. İlk kattaki kapıyı açtılar. Salonda Şengül ve iri yapılı genç bir adam televizyon izliyordu. Ali tanıştırdı:

“Yeğenim Ergin. Türkiye’den yeni geldi. Yanımda çalışacak. Yaban-cıyla uğraşmaktansa aileyle çalışmak daha iyi.”

Ergin güleç yüzüyle öne çıktı.

“Hoş geldin, Yoldaş! Çok duydum, merakla bekliyordum.”

Şengül hemen atıldı:

“Azad Abi! Açsan yemek hazırlayayım?”

“Sağ ol, yalnız bir çay yeter. Günlerdir yağmurda ıslanıp üşüdüm.”

Azad ceketini çıkarıp koltuğa bıraktı.

“Yoldaş, pijama getireyim mi?” dedi Ali.

“Getir, yatarken giyerim.”

Ali kocaman bir pijama getirdi. Azad kahkahayla takıldı:
"Yine kendi pijaman. Çocuklarinkini getirseydin bari; buna apartman sığar."

Şengül mutfaktan dönünce kahkaha büyüdü.

Gece yarısına kadar sohbet sürdü. Eski günler, yeni hayaller, en çok da Azad'ın kahramanı Mad üzerine konuştular. Çay bittiğinde vakit epey ilerlemişti.

"Yoldaş, sabah olacak. Sizi de uykusuz bıraktım. Yatsak iyi olur," dedi Azad.

"Merak etme, yarın pazar. İmbisi öğlen açıyoruz. Sen rahat uyu. Banyoya havlu bırakırım," dedi Ali.

Sonra iki yer yatağını yan yana serdi.

"Yoldaş, birlikte yatacağız. Sen, ben, Ergin. İki yatak üçümüze yeter mi?"

"Oğlum, akıllı ol! Karının yanında yatmak varken benimle ne işin var?"

Kahkaha yeniden patladı. Şengül muzipçe seslendi:

"Aman Azad Abi, küçücük odada iki çocukla ancak sığıyoruz."

"Çocuklar ne yapıyor?"

"Diyar'la Çiğdem uyuyor. Sabah görürsün. İyi geceler!"

"İyi geceler. Ama kocanla yatıyorum diye kıskanma!"

"Aman, al senin olsun!"

Kapı kapanınca Ali'yle Ergin uzandı. Azad pijamasını giyip yatağa girdi.

"Tıpkı eski günlerdeki gibi, değil mi?" diye sordu.

"Evet, Yoldaş..."

Azad son sigarasını yaktı. Duman tavanda dağılıp kayboldu; tıpkı geçmiş gibi, iz bırakmadan.

O an anladı: Kaçtığı karanlık, ulaşmak istediği aydınlıktan daha tanıdıktı. Yeniden doğmaya çırpınan bir ruh, insana ancak böyle acımasız işkence edebilirdi. Zihni bedenini ele geçiriyor, onu kırılgan bir oyuncığa çeviriyordu. Bedeni tükenmek üzereydi, düşünceleri ise susmuyordu. Kendi kendine, sanki uzak bir aynaya bakar gibi fısıldadı:

"Kimdi o? Burada ne arıyordu? Onu buraya getiren hayat mıydı, yoksa hayatı peşinden sürükleyip buraya bırakan o muydu?"

9. Bölüm

Büyük yangınlar,

küçük kıvılcımlarla başlar.

Azad, uykunun tortusunu üzerinden silerken pencereden süzülen donuk ışık vaktin ilerlediğini fısıldıyordu.

Gökyüzü, gri bir yorgunlukla şehri kaplamıştı.

Bir süre sessizliğe kulak verdi; odada yalnız olduğundan emin olunca ağır ağır doğruldu.

Başucundaki paketten bir sigara aldı, dumanın titreyişinde öğleyi geçtiğini fark etti.

Yatakta oyalanmanın anlamı yoktu. Ilık bir duş, sonra Ali'nin bıraktığı temiz giysiler...

Birkaç dakika sonra dışarıdaydı. Merdivenleri inerken aklında tek bir düşünce dönüyordu: Taze mantarlı pizza.

Kapıyı açtığında içerisi loştu.

Duvar kenarında sahipsiz döner makinesi sessizce dönüyor, bar kısmında Çiğdem ile genç bir kadın oturuyordu.

Kadın telefonu ile oynuyor, arada Çiğdem'e bir şeyler gösteriyordu.

İkisi aynı anda başlarını kaldırıp Azad'a baktılar.

Azad'ın gözü önce genç kadında durdu, bir an nefesi kesildi, sonra utandı; bakışlarını kaçırıp kendisine koşan Çiğdem'e çevirdi.

"Azad Amca, hoş geldin!"

Neşeyle boynuna sarılan Çiğdem, yanaklarından suluca öptü.

Azad da aynı sıcaklıkla karşılık verdi.

Arka taraftaki boş masaya yürürken kadına bakmamaya özen gösterdi.

"Sabah seni uyandıracaktım ama annem izin vermedi," dedi Çiğdem.

"Babamla dışarı çıktılar, şimdi gelirler. Ergin Abi de mutfakta. Söyle, sana ne getireyim?"

"Varsa bir çay."

"Olur Amca!"

Çiğdem mutfaka koşunca salon sessizleşti.

Azad istemeye istemeye, bir mıknaşın çekimine kapılmış gibi kadına baktı.

Kadın, sanki o anı bekliyormuş gibi başını çevirip dudaklarının ucunda beliren, gelip geçici ama yakıcı bir tebessümle göz göze geldi onunla. Azad başını önüne eğdi; kalbi güm güm vuruyor, suçüstü yakalanmış gibi donup kalmıştı.

Birkaç saniye sonra yeniden baktığında kadın artık telefon ekranına dönmüştü. Menfezden sızan ışık, onun kirpiklerinde titreyen altın

tozları gibiydi.

O kısa, kaçamak bakış, kimse fark etmeden imzalanmış sessiz ve sarsıcı bir anlaşıma gibiydi.

“Buyur Amca!”

Çiğdem tepsiyi masaya bıraktı. “Kendi elimle yaptım, başkası için bu kadar özenmezdim.”

“Biliyorum,” dedi Azad, gülümseyerek. “Seni onun için seviyorum ya.”

Kadın ayağa kalktı.

Çantasını omzuna astı.

Önce Çiğdem’le vedalaştı, sonra kapıya yöneldi.

Eşiği geçmeden dönüp Azad’a baktı; belirgin, kısa bir gülümseme bıraktı.

Permalı uzun saçlarının omzunda yaptığı halka, Azad’ın hafızasına kazındı.

“Annemin arkadaşı,” dedi Çiğdem fısıldayarak.

“Senin arkadaşın sandım. Türk mü?”

“İtalyan. Adı Sofi.”

Tam o sırada mutfaktan Ergin çıktı: “Yoldaş, nasılsın?”

Ardından Şengül ve Ali geldiler.

Azad mantarlı pizzasını yerken sohbet, gülüş, şakalaşmalar durmadı.

İşinin başına dönen Ali tezgâhtan seslendi:

“Yoldaş, çık biraz dolaş! Biz çalışırken canın sıkılmasın.”

Azad dışarı çıktığında gökyüzü sanki yağmakta tereddüt ediyordu.

Şehrin sokakları hâlâ uykulu, tabelalar solgundu.

Yürürken vitrindeki kendi yansımasına baktı.

“Hangimiz daha gerçek?” diye sordu içinden. “Camın ardındaki mi, önündeki mi?”

Bir an, kendi yansımasının ona cevap vereceğini sandı.

Oysa yalnızdı.

İnsan bazen cevap almak için değil, sadece duvarla konuşmak için soru soruyordu.

İçinde aynı kararsızlık vardı.

“Kelimeler bazen insanın yerine susmayı seçiyor,” diye düşündü.

“Ya da ben kelimelere bile güvenemiyorum.”

Ruhunun buharlaştığını hissetti.

Her şey sanki görünmez bir çizgiyle birbirinden ayrılıyordu: insanlar, günler, şehirler, hatta imbiste gördüğü Sofi bile.

Sorular Azad’ın aklında pervane olmuştu:

Kimdi o? Nereye gitmişti? Bir daha karşılaşacaklar mıydı?

O son bakış, cebine gizlenmiş bir mektup gibiydi.
Keşke cesaret edip "Nasılsın?" diyebilseydi.
Sonra kendi kendine fısıldadı:
"Her şey şimdilik öyle kalsın."
Gökyüzü nihayet kararını verdiğiinde sakın sokaklar hızla ıssızlaştı.
Azad yönünü imbise çevirdi.
Yağmurdan ıslanmış döndüğünde, içinde çoktan kıvılcımı tutuşmuş
bir hikâyenin ilk sayfası yazılıyordu.
İmbis sessizdi. Ali ağır adımlarla iki çay getirdi.
"Buyur Yoldaş, hava berbat. Pazarları zaten iş yok; bir de yağmur
vurdu mu kesiliyor."
Azad çayından bir yudum aldı:
"Kim bu havada dışarı çıkar ki?"
Şengül içini çekti:
"Reutlingen'de eş dost vardı. Burada sabah imbise iniyoruz, gece
çıkıyoruz. Şu Sofi olmasa konuşacak kimsem yok."
Çiğdem atıldı:
"Anne, bugün geldi."
"Ne dedi?"
"Hiç, öylesine uğradı."
Şengül başını salladı:
"Yazık kıza! Erkek arkadaşı rahat bırakmıyormuş. Hep o Davud de-
nen yüzünden."
Ali gülerek Azad'a baktı:
"Yoldaş, burada kalsaydın Sofi'yi sana ayarlardık!"
Kahkahalar patladı. Herkes gülerek, Azad'ın ne tepki vereceğini gö-
rmek için baktı.
Azad utanarak omuz silkti:
"Ha, şu kız mı? Birkaç defa birbirimize bakiştık ama."
Yeniden kahkahalarla imbisin içi yankılandı.
Azad itiraf etmese de kendisini iyi tanıyordu.
O kaçamak bakışlar, her şeyin değişeceği uzun bir yolculuğun ilk
kıvılcımıydı.

10. Bölüm

Ertesi sabah, imbisin dar merdivenlerinden ağır ağır inerken içindeki
tek ışık, Sofi'yi yeniden görebilme ihtimaliydi.

Bugün mutlaka bir bahane bulup onunla konuşacaktı.

Saatler ilerledikçe ilk heyecan yerini huzursuzluğa bıraktı.

Yerinde duramıyor, sık sık dışarı çıkıp imbisin önünde kısa turlar atıyordu.

Ama nedense fazla uzağa gidemiyordu; sanki Sofi ansızın çıkagelirse onu orada bulamayacakmış gibi bir korku kaplıyordu içini.

Akşam çöktüğünde umutları tükenmişti.

Sofi hiç görünmemişti ve artık bu saatten sonra da gelmeyeceği beliydi.

İçine kapanmıştı; yüzünden okunan huzursuzluğu Ali ile Şengül'ün bile fark ettiğini hissediyor, ama "Havalar kötü, imbise kapanıp kaldım," diyerek geçiştiriyordu.

Gece kapanıştan sonra hep birlikte Rio adlı küçük bir lokalde oturuyorlar.

Azad masadaydı ama ruhen bambaşka bir yerdeydi.

Arkadaşlarının şakalarına gülmeye çalışıyor, ama gözleri hep uzaklara kayıyordu.

Kafasında aynı soru dönüp duruyordu: Neden gelmedi?

Lokalden çıktıklarında gece yarısını geçmişti.

Eve dönmek istemedi.

"Hemen girmeyeyim, biraz hava alayım," dedi.

Ali de ona katıldı.

Birlikte şehir meydanına yürüdüler.

Burası meydan denecek kadar büyük değildi; birkaç kafe ve banka binasının çevrelediği küçük bir alandı.

Azad hayallere dalıp yalnız kalmak istiyordu ama Ali sürekli konuşuyor, cevap bekliyordu.

O an anladı; hayallere sığınamayacaktı bu gece.

Tarihi Goldenes Kreuz restoranının penceresi önünde durdu.

"Hadi eve dönelim," dedi sonunda.

"Olur," diyen Ali eliyle kenardaki bankı işaret etti. "Geçen gece Haydar'ı burada otururken gördüm. Yanına gidip 'Ne yapıyorsun?' dedim. Ne dedi, biliyor musun?"

"Ne dedi?"

"'Şşşşt, şehri dinliyorum!'"

İkisi kakhahayı bastı.

Ama Azad kısa süre sonra güldüğüne pişman oldu.

Belki de Haydar haklıydı; belki gerçekten sessizlikte bir cevap vardı.

"İnsan neden sessizliği dinlemesin ki," diye geçirdi içinden.

Yine de o gece, sessizliğı fazla kurcalamak istemedi.

"Haydar bu işte," dedi yalnızca.

Ali gülümsedi:

"Haklısın."

O gece asıl yalnızlığı yatağına çekildiğinde buldu.

Önce uyuyor gibi göründü, sonra sessizce doğrulup bir sigara yaktı.

Duman yükselirken aklı hâlâ Sofi'deydi: Kimdi o? Neden gelmedi? O tek bakışla ne söylemek istemişti?

Sorular büyüdüğü içi daralıyordu.

Hata yaptığını düşünüyordu; en iyisi Sofi'yi aklından çıkarıp normal insanlar gibi yaşamaya dönmekti.

Ama sigarası tükenip göz kapakları ağırlaştığında bile zihninde hep aynı hayal dönüyordu:

Uzun, permalı saçlı bir kadın...

Ve giderken bıraktığı, aklından silinmeyen o sarsıcı tebessüm.

11. Bölüm

Sabah uyandığında yine salondaki yer yatağında tek başınaydı. Çocuklar çoktan okula gitmiş, diğerleri de aşağıda imbiste çalışmaya başlamışlardı. Azad banyodan çıkıp koltuğa oturdu, televizyonu açtı. Sofi'nin geleceğine dair umudu kalmamıştı. Belki de bu yüzden aşağı inmeye de pek niyetli değildi. Karnı açtı ama acele etmiyordu.

Arka arkaya çalan kapı zili onu aşağı çağırıyordu. Yine de misafirdi; gönülsüzce giyindi, ağır adımlarla merdivenlerden indi. İmbisin kapısından içeri girince şaşkına döndü: Sofi bardaydı, yine aynı yerde oturuyordu. Bir an göz göze geldiler. Azad belli etmeden, arka tarafta oturan Ali'nin yanına yürüdü. Orada, Reutlingen'den tanıdıkları Oruç Dayı vardı. Dostça kucaklaştılar. Sandalyeyi Sofi'yi görebileceği açığa çevirip oturdu. Sohbeta katılıyor gibi görünse de gözü sürekli Sofi'deydi.

Oruç Dayı döner firmasından bahsediyor, Ali'ye mal verme teklifinde bulunuyordu. Azad, bütün görüşme boyunca tek korkusunun Sofi'nin gitmesi olduğunu hissediyordu. Neyse ki Sofi ara sıra dönüp bakıyor, tebessüm ediyordu. Bu, Azad'a cesaret veriyordu.

Sonunda Oruç Dayı ayrıldı. Azad rahatladı ve içinde biriken cesareti toplayıp Sofi'nin yanına oturdu. Küçük yüzünde hızma, gamzesinde bir ben, sol dişinde parlayan küçük taş dikkat çekiyordu. Dövme ile belirginleştirilmiş dolgun dudakları ve kalemle uzatılmış keskin gözle-

riyle sanki hayatın kendisiyle alay ediyor, onu ciddiye almıyordu. Azad böyle bir yüzü ilk kez görüyordu.

Sofi telefona gömülmüş olsa da arada başını kaldırıp ona gizemli, anlamı çözülemeyen bir gülümseme yapıyordu. Azad cesaretini toplayıp sordu:

"Adın ne?"

"Sofi. Ya sen?"

"Azad."

Kısa tanışmadan sonra Sofi yine telefonuna döndü. Azad fırsatı kaçırmamak için atıldı:

"Seninle kahve içmeye gidelim mi?"

Sofi fincanını gösterdi: "İçiyorum ya!"

"Hayır, burada değil. Dışarıda olsak daha rahat ederim."

"Başka sefere olabilir."

Azad pes etmedi:

"Ne yapıyorsun?"

"Telefonuma sürekli çıplak kadın resimleri geliyor. Kontürüm gidiyor. Kapatmak istiyorum ama bilmiyorum."

"Ben yaparım. Başarırsam kahveye gideceğiz, tamam mı?"

Sofi alaycı, meydan okuyan bir tebessümle telefonu uzattı. Azad birkaç işlem yaptı, reklam mesajlarını kapattı.

"Bak, oldu!"

"Nasıl yaptın?"

"Dedim ya, teknikten anlarım. Bilgisayardan da. Hatta bu alanda meslek yapmak istiyorum."

Sofi gözlerinde bir ışıltıyla, şakacı bir tavırla: "Benim resimlerimi de internete koy, para kazanırız!" dedi.

Sofi'nin bu beklenmedik, sivri çıkışı Azad'ın içini burktu ama belli etmedi. Konuyu değiştirdi:

"Bahsi kazandım. Ne zaman kahve içeceğiz?"

"Ben sana söylerim."

O sırada Ali döner makinesinin önünden seslendi:

"Yoldaş, bakıyorum boş durmuyorsun. Kız güzel, değil mi?"

Azad hafifçe güldü: "Fena değil. Ama düşündüğün gibi değil."

Ali bu kez Sofi'ye döndü:

"Nasıl, güzel adam değil mi?"

Sofi Azad'a anlamlı bir bakış atarak gülerek baktı: "Hayır! Ama sempatik."

Bu iltifat Azad'ın hoşuna gitti. Cesaretle devam etti:

"Kaç yaşındasın?"

"Yirmi yedi."

"Çok genç gösteriyorsun."

"Erken evlendim. Yedi yaşında bir oğlum var. Sen evli misin?"

"Evet, ama ayrı yaşıyorum. Sen çalışıyor musun?"

"Evet. Şu karşıdaki dondurmacıda."

Azad pencereden baktı. Kast ettiği dondurma büfesi, kütüphane ile eski para dükkânının arasındaydı. Sofi her gün gözünün önünde olacaktı. Bu tesadüf ilk anda ona Helen'i hatırlattı.

"Ne zaman başlıyorsun?"

"Haftaya pazartesi."

Tam o sırada Şengül salata kaplarıyla geldi, Sofi'ye anlamlı bir bakış attı. Sofi, Azad'ın ona kur yaptığını belli etmek ister gibi güldü. Azad utangaç bir sesle yalvardı:

"Lütfen Şengül'e bir şey söyleme, utanırım."

Sofi manalı bir vurguyla: "Şeytan!" dedi.

Şengül ise Azad'ı savundu:

"O benim abim! Hayatta en çok sevdiğim insandır."

Sofi alayla: "Bütün erkekler şeytan."

Azad gülümseyerek: "Ben meleğim!"

Kısa bir sohbetin ardından Sofi herkese hatır sordu, sonra çıktı.

Azad ise artık emindi: Romanı gerçek oluyordu. Reutlingen'de Helen ile başlayan hikâye burda kaldığı yerden devam ediyordu. Sofi'nin karşıdaki dondurmacıda çalışacak olması, ona her gün görebileceği bir ihtimal sunuyordu. İçinde büyük bir huzur doğdu.

İmbisten dışarı çıktığında şehir meydanında tanıdık bir melodi duydu. Reutlingen'de dinlediği, Aztek-Maya kökenli grup yine aynı melodiyi çalıyordu. Büyüldil'in ezgileri, Mad'ın hikâyesi, İnanna ve diğer tanrılar bir anda zihninde canlandı.

"Bu bir tesadüf müydü, yoksa Reutlingen'de bıraktığı Tanrıçanın: 'Gittiğin her yerde seninleym' mesajı mıydı?" sırrını çözmeye çalıştı.

Azad kesin olarak fark etti: Romanıyla hayatı birbirine karışmıştı. Ve artık büyüünün peşinden gitmekten başka çaresi yoktu.

12. Bölüm

Gece boyunca düşüncelerden uykusu kaçan Azad, ancak sabaha karşı gözlerini kapatabilmişti. Uyandığında yüzü bembeyazdı; gördüğü

rüyanın ağırlığı hâlâ omuzlarındaydı. Uzun süre kendine gelemedi. Nihayet toparlandığında ilk işi kâğıt kalemi eline almak, rüyasını unutmadan yazıya dökmek oldu:

“Coburg’un göğse uzanan tepesi Veste’deydim. İki dostumla kalede bir binanın kapısında efendileri için bedenlerini satan kadınlara takılıyorduk. İçlerinden masum görünen bir tanesiyle tanışıyor, âşık oluyordum. Kalenin yüksek duvarlarının gölgesine gizlenmiş sessiz bir aşk yaşıyorduk. Kadını kaçırmak ve kötü kaderini değiştirmek istediğimi fark eden efendisi durumu kaleye şikayet ediyordu. Gelen muhafızlar beni yasaları çiğnemekle suçlayıp yaka paça kaleden kovuyorlardı. Genç kadın ise ahşap bir binanın daracık odasına kapatılıyordu.

Günler süren keşiflerin sonunda surlardaki dar bir çatlaktan içeri sızmayı başarıyordum. Kadın, boynuma gözyaşlarıyla sarıldığında sevinçlerimiz tarifsizdi. Tam kaçacakken zemin çöküyor ve bir anda kalabalık muhafızların ortasında buluyorduk kendimizi. Kaçamayacağımızı anlayınca direnmeden teslim oluyorduk. Muhafızlar kurdukları tuzağı itiraf edip alay ediyor, ardından bizi kralın huzuruna çıkarıyorlardı.

Kral, bu cesareti otoritesine tehdit görerek tereddütsüz idamımızı emrediyordu. Kalede kurulan sahnede; yan yana dikilen darağaçlarında asılıyorduk. Ama meydanda yas değil, tuhaf bir sevinç vardı. Dostlarımız, acıklı melodiler ve türküler eşliğinde raks ederek ölümsüz aşkımızı kutsuyorlardı.

Sonra rüya bambaşka bir hâl alıyordu. Defleri coşkuyla çalan, ritimleriyle kalabalığı sarhoş eden adamlar kördü ve Kürtçe ağıtlar söylüyorlardı. Binlerce yıllık bir aşkın efsanesini Newroz’un ateşiyle kutsuyor, herkesin ruhuna işliyorlardı. Vuruşlar hızlandıkça insanlar kendinden geçiyor, darağacında sallanan gençlerin aşkını ölümsüzleştiriyorlardı.”

Azad imbise geldiğinde hâlâ kulağında o melodiler çınılıyordu. Bir müzisyen olmadığına hayıflandı. O ezgiyi notalara dökemediği için kendine kızıyor, unutmamak için dudaklarını kıpırdatarak zihnine kazımaya çalışıyordu.

Kahvaltıdan sonra merakı onu hemen yolun karşısında bulunan şehir kütüphanesine götürdü. Kapıda durup kararsız kaldı: Girmeli miyim? Ama rüyanın tesiri ve dayanılmaz merak onu içeri sürükledi.

Kütüphane mezar sessizliğindeydi. Girişte oturan yaşlı, gözlüklü görevliye selam verdi. Kısaca tarihi roman yazma niyetinden bahsetti. Kadın alçak sesle “Beni takip edin,” dedi. Rafların arasında sanki ezberlemiş gibi birkaç kitabı seçip masaya bıraktı.

Azad dört saate yakın okudu, Ceketinin iç cebinden çıkardığı defte-

rine notlar aldı. İçinde kabaran duygularla kendini dışarı attı, bir sigara yakarak rahatlamaya çalıştı.

Rüyanın yankısı hâlâ kulağındaydı. Surların gölgesinde asılan iki âşık gibi hissediyordu kendini. Coburg'un soğuğu bile o rüyayı söndüremiyordu. Belki de tarih, yalnızca yeniden yaşanmak için yazılıyordu.

Kütüphanenin kapısında tüten dumanla düşüncelerini savururken, imbisin camından ona el sallayan Şengül'ü görmezden geldi. Çünkü o an zihninde fırtınalar esiyordu; hiçbir şeyin bu hâli bozmasını istemiyordu.

Araştırmalarında öğrendiği gerçekler onu sarstı: Coburg'un tarihini yazacaksa, bunu ancak kendisi yazabilirdi. Çünkü 1524-1525 Köylü İsyanları tam da burada, Coburg'un kalbinde yaşanmıştı. "Ekmek ve özgürlük!" talebiyle başlayan bu hareket, ona Türkiye'deki Kürt isyanlarını hatırlattı. Beş yüz yıl önce Almanya'nın yaşadığı sorunları, bugün hâlâ kendi halkı yaşıyordu.

Tarih farklıydı ama aktörler, olaylar, çatışmalar garip biçimde örtüşüyordu. Alman köylüleri meydan savaşında yenilmişti; ama onların açtığı yol Rönesans'a ve modern uygarlığa kapı aralamıştı. Avrupa'yı değiştiren o müdahale, kaybedenlerden gelmişti.

Bu benzerlikler Azad'ın zihninde binlerce olasılığı tetikledi. Bir yandan Mad'la özdeşleşiyor, bir yandan kendi kimliğini kaybetmekten korkuyordu. Romanı gerçek zamanlı mı yazmalı, mitolojik mi, yoksa ikisini harmanlamalı mı? diye düşündü.

Mad'ın gölgesi kimliğini ele geçiriyordu. Ben mi Mad'ı yazıyorum, yoksa Mad mı beni yönetiyor? sorusuna cevap bulamadı. Kararı erteledi. Ama artık biliyordu: Bu mesele ertelenemezdi, yalnızca doğru zamanı beklemeliydi.

13. Bölüm

Sonraki günlerde Azad, roman yazma konusunda bir karara varamıyordu. Yalnızca kısa anlarda imbise uğrayan Sofi'yle konuşma fırsatı bulmuştu; ama hiç yalnız kalamamışlardı. Azad, bütün merakına rağmen başkalarının yanında cesaret edip açılmıyor, onların gözü önünde ciddi ve suskun duruyordu. Mecbur kaldıklarında söyledikleri de sıradan, ortama uyan sözlerden öteye geçmiyordu. Sofi daha çok Şengül ve Çiğdem'le sohbet ediyor, Azad ise kenarda yabancıymış gibi sessizce oturmayı seçiyordu.

Reutlingen'e döneceği gün, Sofi yolun karşısındaki dondurmacıda işe başlamış, tezgâhın arkasında çoktan yerini almıştı. Bu manzara Azad'ın içine tuhaf bir burukluk düşürdü. İlk kez hayal kurabileceği özgür bir ortam bulmuştu; şimdi gitmek istemiyordu. Eğer dönerse günlerdir kurduğu düşlerden de kopacaktı. Oysa o romanı yaşamak, bu hayali sürdürmek istiyordu.

Gitme vakti yaklaştıkça hisleri daha da baskın hâle geliyordu. İçinde bir ses ısrarla fısıldıyordu:

Kızın yanına git! Hiç değilse telefon numarasını al!

İmbisin önünde uzun süre ileri geri dolaştı. Ara sıra Sofi'yle göz göze geliyor, başlarıyla selamlaşıyorlardı. Fakat buna rağmen yolun karşısına geçip tezgâhın önüne gitmeye cesaret edemiyordu.

Ali el çantasını arabanın bagajına yerleştirdikten sonra son sözlerini söylemek için içeri girdi. Hareket saati yaklaşırken Azad'ın gerginliği doruğa çıktı.

Sonunda kendi kendine, Ne olursa olsun! dedi.

Aksayan ayağının mahcubiyetiyle yolun karşısına yürüdü, dondurma tezgâhının önünde durdu. Sofi, onun dondurma almak için geldiğini sanıp tebessümle sordu:

"Hangisinden istersin?"

Azad yüzü kızarak, son fırsatı kaçırmamak için konuştu:

"Reutlingen'e dönüyorum. Senden telefon numaranı isteyecektim. Verir misin?"

Sofi üzgün ve şaşkın bir ifadeyle karşılık verdi:

"Şimdi olmaz. Büyük aile sorunlarım var. Belki başka zaman veririm."

Azad zaten fazla umut taşımadığından üzülmeyi. Denemek zorundaydı ve denemişti. Konuşmayı uzatmadı, imbise geri döndü. Orada Şengül'ün cep telefonunu bir bahaneyle alıp kurcaladı. Rehberden Sofi'nin numarasını buldu, ezberledi, sonra da fark ettirmeden kendi telefonuna kaydetti.

Kısa süre sonra Ali'yle birlikte arabaya bindiler. Azad, yanına gidip vedalaşmaya cesaret edememişti. Hareket eden arabanın dikiz aynasından son bir kez Sofi'ye bakmaktan kendini alamadı.

Üç saatlik yol boyunca Coburg, Sofi ve Mad zihninde birbirine karıştı. Yanında oturan Ali konuşuyordu, ama Azad dinlemiyordu. Gözlerini kapamış, uyuyor gibi yapıyordu. O an tek arzusu, dünyanın dışında kendisini gizlemek ve hiçbir dış uyarı görmeden kurduğu hayallerin içinde, ulaşılması imkânsız derinliklere dalmaktı.

14. Bölüm

Azad, Reutlingen'e döndüğünde kendini on yıldır yaşadığı şehre yabancı hissetti. Gri sokaklar, yağmurla parlayan kaldırımlar, soğuk duvarlar ve ruhsuz apartmanlar içindeki boşluğu daha da derinleştiriyordu. Gökyüzü alçak bulutlarla kapanmış, güneş ışığı sanki soğuk bir perde arkasında sıkışıp kalmıştı. Ağaçların dalları kımıldamıyor, yapraklar bile rüzgârsız bir kederin içinde asılı duruyordu. Bu manzara, Azad'ın kalbindeki ağırlığın aynasıydı.

Burada gözden çıkardığı hayatın ne kadarının gerçekten kendisine ait olduğunu itiraf edemiyordu. Mad romanında anlattığı gibi, kaçmak istediği yer tam da bu şehir değil miydi? On gün boyunca yaşadığı özgürlük ve kurduğu hayaller şimdi ince bir sis gibi dağılıyordu.

Evde çocuklarının ve eşinin yanındaydı ama mutsuz, huzursuz, canlı bir ceset gibi durgundu. Çocuklarının gözlerine baktığında içinde bir sevgi kıvılcımı parlıyor, ardından vicdanının derinliklerinden suçluluk dalgası yükseliyordu. Onları seviyordu, elbette seviyordu. Ama sevgi ile huzursuzluk aynı kalpte nasıl bir arada durabilirdi? Bu bencillik miydi, delilik miydi, yoksa hakikati bulmak için son bir çırpınış mı? Vicdanına cevap veremiyor, sadece susuyordu.

Ali iki gün sonra Coburg'a dönerken Azad'ın içinde dayanılmaz bir boşluk açıldı. Elinden gelse hemen arkasından giderdi. Ama gitmek, ailesini bırakmak demekti. İnsanın kendi evlatlarının gözlerine bakmaya cesaret edememesi kadar ağır bir utanç yoktu. Yine de içindeki huzursuzluk ona fısıldıyordu: Yaşamak için bu son şansın olabilir.

Sonunda kararını verdi. Evde huzursuzluk çıkararak Coburg'a dönmek için bir gerekçe yarattı. İki gün geçmeden Ali'yi aradı.

"Alo, nasılsın Yoldaş?"

"İyiym. Sen?"

"Ben iyi değilim... İş bulma kurumundan eğitim cevabının en az bir ay süreceğini söylediler. Bu arada Visual Basic öğrenmek istiyorum. Evde dersime odaklanamıyorum. Bir ay sakın kafayla çalışabileceğim bir yer olsa keşke. Orada pansiyon ya da oda bulamaz mısın?"

Ali hiç düşünmeden sevindi:

"Yoldaş, gelmek istersen yer sorun değil. Ben ayarlarım."

"Tamam, hafta sonu gelirim."

"Zaten kirveler gelecek, onlarla gelebilirsin."

15. Bölüm

Hafta sonunu sabırsızlıkla bekleyen Azad, bilgisayarını ve birkaç eşyasını hazırladı.

Ali'nin kirvesi Sadık ve kayınbiraderi Nazmi'yle birlikte Coburg'a yola çıktılar.

Sadık ince belli, heyecanlı; söylediğini şakaya vurmayı huy edinmiş biriydi.

Nazmi ise Almanya doğumlu, şişmanca; güzel sesiyle saz çalıp türkü söylemeyi sever, hep kaset çıkarma hayali kurardı.

Azad yol boyunca gözlerini kapatıp uyuyor gibi yaptı; ama zihni binbir hayalle doluydu.

Coburg'a dönmek, ruhunun çağrısına uymaktı.

Akşam geç saatte vardılar. İmbisin üzerindeki küçük evde üç yer ya tağına beş erkek yan yana uzandı.

Sabah erkenden imbise indiler. Sadık ve Nazmi işi öğrenmek için Ali'nin yanında kalacaktı.

Azad ise öğle vaktini iple çekiyordu: öğleden sonra Sofi karşıdaki dondurma büfesinde çalışacaktı.

Çiğdem okuldan dönünce Azad'a sarıldı:

"Azad Amcacığım, tekrar gelmekle ne kadar iyi ettin. Sofi de çok sevinecek, hep seni soruyordu."

Azad içten içe sevinse de belli etmedi.

Kısa süre sonra Sofi tezgâhın arkasında müşterilere dondurma vermeye başlamıştı.

Azad onu imbisin içinden izliyor, kendini göstermiyor, onu şaşırtmayı bekliyordu.

Akşamüstü Sofi işten çıkıp imbise geldi.

Elbisesi değişmişti ama saçları ve koca halka küpeleri aynıydı.

Çocuksu tavırlarla içeri girer girmez ortamın havası değişti.

İtalyanca seslendi:

"Hoş geldin! Nasılsın?"

Nazmi aynı dilden karşılık verdi; kahkahaları imbisin duvarlarında yankılandı.

Sofi Azad'ı fark edince ağır adımlarla yanına geldi:

"Sen de hoş geldin! Beni tanımadın mı?"

"Tabii ki tanıdım," dedi Azad ayağa kalkarak. "Dergi okuyordum. Oturmak ister misin?"

"Yok, oturamam. Bugün zamanım yok."

Muzip gülümsemesiyle Azad'ın geri dönüşünde payı olduğunu ima ediyordu.

Birden dikkat kesildi:

"Sen gözlük mü takıyorsun? Geçen sefer yoktu."

"Geçen geldiğimde evde unutmuştum. Bir yıldır takıyorum."

"Benim de gözlüğüm var ama takmaya utanıyorum."

Azad fırsatı kaçırmadı:

"Otur biraz."

Sofi ise duygusal bir tonla:

"Oğlum Kelvin okuldan gelecek. Eve gidip onu beklemeliyim. Yarın görüşürüz," dedi.

Azad yalnızca "Olur" diyebilirdi.

Sofi yeniden Nazmi ile İtalyanca şakalaşmaya başladı.

Kahkahalardan müstehcen sözler kullandıkları anlaşılıyordu; Azad hariç herkes anlamadan sırf eşlik için gülüyordu.

Sofi kapıdan çıkınca imbise yeniden sessizlik çöktü.

Azad o gün Nazmi kadar cesur olamadığına üzüldü.

Ama kendi kendine, "Bu işin bir de yarını var," dedi.

O gece yeniden Veste tepesindeki kaleyi düşünmeye başladı.

İlk fırsatta Ali'yle gidip orayı keşfetmeye karar verdi.

İçinde büyüyen arayışlar imbisin havasını boğucu hâle getirmişti.

Sessizlik değil, yalnızlık istiyordu.

Fazla neşeli sohbetlere dayanamayarak sessizce dışarı çıktı.

İmbisin hemen önünde, salatalık satan cüce Alex heykelinin önünde durdu.

Çeşmesinden akan soğuk sudan avcuyla yudumladı.

Ama bu yetmedi ona. Daha uzağa, daha kuytulara gitmek istiyordu.

Aksak ayakla sokakları arşınlarken, havanın soğuğu bile içindeki yangını söndüremiyordu.

16. Bölüm

O gün imbiste kalabalık olduklarından temizlik her zamankinden kısa sürdü.

Biraz da Ali'nin misafirlerini "Çok iyi, saf ve temiz kalpli" diye anlattığı arkadaşı Rifat'ın kahvehanesine götüreceği için herkes acele etmişti.

Ali'nin evi küçük olduğundan, misafirlerini Rifat'ın evinde yatırmayı planlıyordu.

Bu yüzden hep birlikte Leopoldstrasse'deki kahvehaneye yöneldiler. Kahvehaneye giden kestirme yol, Ehrenburg Sarayı müzesinin bahçesinden geçiyordu.

Asırlık meşelerin altından şamatayla ilerlediler.

Rifat'ın mekânı müzenin arkasında, sokak lambalarının sarı ışıklarıyla aydınlanan caddede yer alıyordu.

Dışarıdan bakıldığında köhne, içerisi görünmesin diye camları koyu perdelerle örtülmüş bir yerdi.

Perdelerin arasından sızan zayıf ışık, içeride saklanan sırları ele veriyordu.

Gece yarısı içeri girdiklerinde dört masalık küçük mekânda yalnız bir masada dört kişi kâğıt oynuyor, yüzleri sıkıntılı görünüyordu.

Selamlarına başlarını kaldırmadan karşılık verdiler.

Uzun boylu, sakallı, gözlüklü esmer bir adam misafirleri güleç yüzüyle karşıladı.

Ali hemen tanıştırdı:

"Bu Rifat! Bunlar Sadık, Nazmi ve Azad Yoldaş! Ergin'i zaten tanıyorsun."

Rifat hepsiyle tek tek tokalaştı:

"Buyurun ağalar, hoş geldiniz! Azad Yoldaş, bu ne şeref! Geçin, şöyle oturun!"

Masaya yerleştiler. Rifat keyifli bir sesle devam etti:

"Ee ağalar, ne içersiniz? Azad Yoldaş, sen nasılsın? Ali ile Haydar senden çok söz ettiler. Mekânımıza geldin ya, bize şeref verdin."

Azad, tevazuyla gülümsedi.

"Estağfirullah."

"Yok vallahi öyle. Her zaman senin gibi değerli bir abimiz gelmiyor. Söyle, ne içersin?"

"Çay varsa içerim."

"Hay hay! Siz ağalar?"

Herkes çay isteyince Rifat, ocaktaki uzun boylu sıska gence seslendi:

"Haydar! Oğlum, ağalara demli çay getir!"

Azad, Rifat'ın kardeşi Haydar'ı önceden tanıyordu.

Bir keresinde Ali'yle Reutlingen'e gitmiş, hatta evinde misafir olmuştu.

Haydar da onu görünce sevinmişti; gözlerindeki parıltıdan belliydi.

Rifat merakla sordu:

"Azad Yoldaş, gerçekten şereflelendirdin. Senin gibi bir abimizin bizim gibi zavallıların mekânına geleceğine inanmazdım."

Azad sessiz kaldı, başını önüne eğdi.

Rıfat, kendi sözlerinden utanır gibi, içini döktü:

"Bizim de ekmek teknesi işte burası. Bize yakışmaz ama ne yapalım? Almanya'nın gözü kör olsun! İnsanı her kılığa sokuyor. Doğru yolu anlatacak abiler olmayınca işte böyle oluyor."

Azad onu teselli etti:

"Ekmek parası... Haklısın. Şartlar bazen insanı istemediği işlere zorluyor."

Rıfat devam etti:

"Coburg'ta doğru dürüst bir tek adam yok! Erkekleri bile karı gibi. Bu şehir hayatımızı mahvetti. Ama Allah'a şükür toparlanmaya başladık. Yanlış insanlardan uzak durmaya çalışıyorum. Başka bir geçim çaresi bulursam bu işi bırakacağım. Bütün gün ite, kopuğa eyvallah demek ağrıma gidiyor. Çok zor Azad Yoldaş."

Ali araya girdi:

"Baba'ya söyledin mi?"

"Evet. Oyunu bitsin, yanınıza gelecek. Azad Yoldaş onda kalır. Diğer ağalar da benim odama gelir."

Biraz sonra oyundan kalkan ince yapılı, güleç yüzlü bir adam masalarına yaklaştı.

Rıfat tanıttı:

"Baba, işte bu Azad Abimiz!"

Azad ayağa kalkıp elini sıktı.

Baba yanına oturdu:

"Nasılsın? Buraları beğendin mi?"

"Fena değil, ama küçük bir şehir. Fazla gidecek yer olmayınca insanın canı sıkılıyor."

"Burası işte böyle! Eğer uykun geldiyse gel, çıkalım. Bu gece benim misafirimsin."

"Rahatsız etmeyeyim?"

"Yok, hanım Türkiye'de, evde yalnızım."

"İyi, o hâlde gidelim."

Azad aslında uyumak için değil, yalnız kalıp hayal kurmak ve Sofi'nin sırrını çözmek için Baba'nın teklifini kabul etti.

Kahvehaneden çıktıklarında gece serinliği üzerlerine çökmüştü.

Gökyüzü ağır bulutlarla kaplıydı; arada açılan boşluklardan sızan ay ışığı taş sokaklara ıslak bir parıltı bırakıyordu.

Baba'nın evi kahvehanenin solundaki köhne binadaydı.

Kapıdan girdiler, merdivenden çıkıp ilk kattaki daireye geçtiler.

Oturma odasında televizyonun karşısındaki koltuğa oturan Azad et-

rafı süzdü:

Duvarlarda Yılmaz Güney'in ve İmam Ali'nin resimleri, sehpanın üzerinde aile fotoğrafları vardı.

Sanki her nesne, her resim karanlığın içinden ona bakıyor, kim olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Baba çarşaf ve yorgan getirirken Azad'ın içine huzursuzluk çöktü.

İnsanların ona gösterdiği saygının bile bir tür esaret olabileceği geçti aklından.

Bu saygıyı reddetmezse, bir gün yine onların istediği gibi yaşamaya zorlanacaktı.

O düşünce, özgürlüğün de bir bedeli olduğunu hatırlattı.

Birden Baba yan odaya gidip elinde bir silahla döndü.

Gülerek silahı Azad'ın oturduğu kanepenin üzerine fırlattı.

Azad hiç bozuntuya vermeden aldı, elinde çevirdi:

"Buna gerek yok Baba. Ben sorunlarımı silahsız da çözebilen biriyim."

Baba gülümsedi:

"Ben de heveslisi değilim ama bizim kan davası var. On beş senedir bu yüzden Türkiye'ye gidemiyorum. Kan dökme sırası karşı tarafta. Bilseler buradayım, buraya bile gelirler."

"Manasız şeyler. Bu çağda hâlâ devam ediyor mu? Yurtsever Kürtlerde böyle geleneklerin kalmadığını sanıyordum."

"Bizim orada hâlâ var. Bazıları sürdürmek istiyor."

Baba silahı aldıktan sonra "Seni uykusuz bırakmayayım. Yan odadayım. Allah rahatlık versin," dedi.

Azad "Bugün çok yorgunum. İyi geceler," diye karşılık verdi.

Yalnız kalınca vicdanı konuşmaya başladı.

Baba'ya daha içten davranabilirdi ama yapmamıştı.

Belki bu da değişimin bir parçasıydı.

Üzerini çıkarıp yatağa uzandığında, odayı havalandıran açık pencereden serin bir esinti doldu.

Savrulan perdelerin arasından ay ışığı süzülüyordu.

O ışık, bir anlığına, karanlığın içinden kendisine bakar gibi geldi.

17. Bölüm

Azad kendine geldiğinde sabah olmuştu. Perdelerden sızan ışık, uykusuz gecenin ardından yüzüne solgun bir aydınlık bırakıyordu. Aceleyle giyinip imbise yöneldi. Orası hem Sofi'yi görme umudunu canlı

tutuyor, hem de hayallerine en uygun köşeyi sunuyordu.

Sabahın erken saatinde imbis hâlâ kapalıydı. Kimseyi rahatsız etmemek için şehir merkezine indi; dar sokakları ve taş döşeli caddeleri tek başına adımladı. Sessiz binaların gölgeleri arasındaki bu gezinti, içindeki ağırlığı az da olsa hafifletiyordu. Sanki taş sokaklar yalnızlığına sessizce eşlik ediyordu.

İmbise döndüğünde Ali ile Şengül sıcak pidelerle kahvaltıya oturmuşlardı. Azad da masaya katıldı. Sadık, Nazmi ve Ergin geceyi kahvehanede geçirmiş, öğleye doğru, yüzlerini bile yıkamadan imbise uğramışlardı. Aceleyle kahvaltı edip tezgâhın arkasına geçtiler.

Öğle vakti herkes işine gömülmüşken Azad barda yüksek tabureye oturmuş, gözlerini karşıdaki dondurma tezgâhına dikmişti. Sofi bakışlarını fark ediyor, arada el sallayıp başıyla "Nasılsın?" dercesine işaretler yapıyordu. Azad ise dikkat çekmemek için sessiz kalıyor, yalnızca izlemekle yetiniyordu.

İş çıkışı Sofi yine doğruca imbise geldi. Azad çoktan bir masada yerini almıştı; Nazmi de barda oturuyordu. Sofi kapıdan girer girmez Nazmi yılışık bir Italyanca "Hoş geldin!" patlattı ve onu elinden çekip yanına oturtmak istedi. Sofi elini hızla kurtardı:

"Hayır! Ben burada oturacağım."

Kararlı adımlarla Azad'ın karşısına geçti. Nazmi kısa bir an afalladı. Sofi'nin bu tercihi Azad'ın içini ısıtmıştı. Gülümseyerek sordu:

"Merhaba, nasılsın?"

"İyiyim," dedi Sofi, ardından şakayla ekledi: "Kötü insanlar her zaman iyidir."

Nazmi aldırmandan yanlarına ilişti, elini Sofi'nin boynundaki altın kolyeye uzattı:

"Bu çok güzel! Bana versene?"

Sofi zinciri tutup Azad'a çevirdi:

"Bu oğlumun. Babaannesesi İran'dan yolladı. O büyüyene kadar ben takacağım."

Nazmi kolyeyi çevirip inceledi:

"Üzerinde M ve K harfleri var."

"Mario Kelvin, oğlumun adı."

"Arka yüzündeki bu resim ne?"

"Aslan resmi."

Azad da görmek istedi. Sofi boynundan çıkarmadan ona uzattı. Kartmaya dikkatle bakan Azad dondu kaldı. Bu sıradan bir aslan değildi; kolyede Mezopotamya'nın efsanevi kralı Gilgamesh'in izini görür

gibiydi. İçinde beliren sezgi onu ürpertse de kelimelere döktü:

“Bu aslan değil. Bu Gılgameş’tir. Mezopotamya’da dört bin yıl önce yaşamış bir kral-tanrı. Ölümsüzlüğü aradı ama bulamadı. Benim gibi, o da bir tanrıçaya âşık: İştâr’a.”

Sofi şaşkınlıkla gülümsedi:

“Sen de o her şeyi bilen tiplerden misin yoksa?”

“Evet,” dedi Azad sakince. “Ben bir yazarım. Sümerler üzerine ikinci romanımı bitirmek üzereyim.”

Nazmi çalışmaya dönünce yalnız kaldılar. Sofi telefonunu çıkarıp kuralıyordu. Azad fırsatı kaçırmadı, telefonunu kaldırarak:

“Beni arasana.”

Sofi kahkaha attı:

“Numaramı öğrenmek için değil mi?”

“Numaranı vermek istemiyor musun?”

İşveli bir göz süzmeyele Azad’ın telefonunu aldı, kendi cebinden onu aradı. Ekranda adı belirince şaşkınlıkla bağırdı:

“Numaram sende kayıtlıymış! Nereden aldın?”

Azad anlık gafını gizlemek için gülümsedi:

“Ben istersem öğrenirim. Ama yine de senden almak istedim.”

Sofi gülerken telefonu geri verdi.

Kısa süre sonra masaya dönen Nazmi, Sofi’yle cinsellik üzerine şakalar yapmaya başladı. Sofi kahkahalarla karşılık veriyor, hatta telefonundaki fotoğrafları gösteriyordu. Nazmi kahkahalarıyla eşlik ediyordu. Sofi Azad’a da göstermek istedi ama o ilgisiz kaldı.

Azad, onun kahkahalarının ardında gizlenen bir acı olduğunu düşündü. Bazı insanlar acılarını örtmek için abartılı gülerdi. Belki Sofi onlardandı. Belki de tek başına yaşadığı hayatın yüküne böyle güç yetiriyordu. Kahkahaların ardında gizleniyor; sınır tanımayan sözleriyle erkeklerden intikam alıyordu.

Nazmi dayanamayıp sordu:

“Hep böyle güler misin?”

Sofi bir an sustu, sonra ciddi bir sesle:

“Evet. Ama bazı geceler yalnız kalınca ağlarım.”

Azad gözlerini onun gözlerinde sabitledi:

“Bence sen şimdi de ağlıyorsun. İçindeki gözyaşlarını görebiliyorum.”

Sofi’nin yüzü bir an ciddileşti, gözleri nemlendi. Azad’ın sözleri onu yakalamıştı. Ama kısa sürede toparlandı, kahkahasını yeniden takındı. Ardından bahaneyle kalktı, Şengül’le konuştu. Giderken kapıdan çıkmadan Azad’a son bir gülüş fırlattı.

Azad tarifsiz bir sevinçle doldu. Nihayet Sofi'nin dikkatini çekmişti.

Aynı gün Baba'nın evinin yanındaki küçük odaya eşyalarını ve bilgi-sayarını taşıdı. Küçük bir masa, yere serilmiş sünger yatak, dar bir tuvalet... Banyo için Ali'nin imbisin üzerindeki evine gitmesi gerekecekti. Bir ay kalacak biri için kötü değildi. Oda yoksuldu ama hayallerine yetecek kadar genişti.

"Zaten hayatımda daha mutsuz olamam," diye düşündü. Belki de burada, Sofi'de, beklediği cevabı bulacaktı. Karar vermek için önünde bir ay vardı.

Evet, sevmek ya da bağlanmak özgürlüğünü kaybetmekti; ama özgürlük de tanrı Enki'nin yeraltı sarayı Abzu'da tek başına yaşamak olmamalıydı. Yalnızlık da kötüydü. Belki de hayat, bu iki uç arasında gidip gelmekten ibaretti.

Azad bütün günü bu düşüncelerle geçirdi. Gece dayanamadı, durgunluğu bozmak için Sofi'ye ilk mesajını yolladı:

"İyi geceler!"

Ama cevap gelmedi. Bekledikçe karamsarlığı arttı. Belki hata etmişti. Hayaller ve korkular arasında bocaladı durdu. Sabah, Sofi'nin yüzüne bakmaya cesaret edemeyeceğini bilerek gözlerini kapadı.

18. Bölüm

Sabah olduğunda Azad cesaret edip karşıdaki dondurma tezgâhına bakamıyordu.

Sofi'nin nasıl davranacağını kestiremiyor, işten sonra gelip gelmeyeceğini düşünmekten öteye gidemiyordu.

İçini kemiren huzursuzluk, ancak onu gördüğünde dinecekti.

Gerçekten de Sofi iş çıkışında imbise geldi.

Fakat bu kez durgundu; yüzündeki mahzunluk, moralinin bozuk olduğunu ele veriyordu.

Sessizce Azad'ın masasına oturup gözlerinin içine baktı.

Azad, akşam gönderdiği mesaj yüzünden bu hâlin sorumlusu olarak kendisini görüyordu.

Sofi kısık bir sesle, mahcup bir tebessümle konuştu:

"Üzgünüm. Mesajını aldım ama kontörüm kalmamıştı, cevap yazamadım."

Azad derin bir nefes aldı.

İçindeki sıkıntı dağılmıştı ama Sofi'yi böyle solgun görmek yüreğini

burkuyordu.

Onu neşelendirmek için, düşünmeden söyledi:

"İstersen sana kontör alayım."

Sofi hafifçe gülümsedi:

"Sağ ol, ama param yok."

"Önemli değil, sana hediye olsun."

"Teşekkür ederim," dedi sessizce.

Tam o sırada Şengül yanlarına oturdu.

"Hayrola Sofi, üzgün görünüyorsun?"

Sofi derin bir iç çekti:

"Kardeşlerimin avukatından mektup geldi. Aylardır hapisteler. Ziyaret için başvurmuştum, mahkeme kabul etmemiş. Ona üzülüyorum."

Şengül teselli etmeye çalıştı:

"Üzülme, yakında görüşürsün."

Azad da kendi payına konuştu:

"Soruşturma sürecinde kimseyle görüştürmezler. Ama dava sonuçlanınca izin çıkar. Ben de hapis yattım, bilirim. Kendini yıpratma."

Sofi zoraki bir tebessümle başını salladı, fazla oturmadan izin isteyip çıktı.

Azad da arkasından dışarı çıktı, çarşıda bir telefoncu bulup Sofi'nin hattına kontör yükledi.

Sonra mesaj attı:

"Kontörünü doldurdum, aldın mı?"

Bir süre sonra yanıt geldi:

"Teşekkür, teşekkür, teşekkür... Binlerce kez teşekkür ederim. Yarın görüşürüz."

Azad ekrana uzun süre baktı.

Bir insan, küçücük bir kontör için binlerce kez teşekkür ediyorsa...

Demek ki bugüne kadar kimse ona karşılıksız bir şey vermemişti.

Belki de Sofi, hayatında ilk kez hiçbir beklenti olmadan bir hediye alıyordu.

O üç kelimelik mesajda gizli bir yoksunluk vardı; sanki sevgiye, merhamete, insanca bir temasa aç bir kalbin fısıltısıydı.

Azad artık Sofi'yi daha çok düşünüyor, hayallerine merhamet duygusu da karışıyordu.

Sevmek mi, acımak mı?

İkisi de aynı girdaba çekiyordu onu.

O tek satırlık mesaj, Azad'ın dünyasını altüst etmeye yetmişti.

Gittikçe yalnızlaşıyor, insanlardan uzaklaşıyordu.

Soruları ancak ikinci kez duyunca anlıyor, çevresindekiler gülerken o katılamıyordu.

Onlar da bu hâlini fark ediyor, ama susuyorlardı.

O sessizlikte gizli bir endişe vardı; herkesin bildiği, kimsenin söylemediği o şey.

Yine de durdurulmadığını hissettikçe içinden karar verdi:

Madem kimse onu durdurmuyordu, o da bu duygunun peşinden sonuna kadar gidecekti.

19. Bölüm

Doğru yaşamamanın ağır bedeli vardır.

Hemen her gün aynı hareketler tekrarlanıyordu.

Sofi, karşıdaki dondurmacıda çalıştığı sürece Azad bardaki taburesine oturuyor, saatlerce göz göze bakıyorlardı.

Sofi iş çıkışında mutlaka imbise uğruyor, kısa konuşmalar yapıyorlardı.

Yanlarına başkaları oturduğunda susuyor, yalnızca dinliyormuş gibi davranıyorlardı.

Aralarında adı konmamış bir anlaşma vardı:

Kimse bu yakınlığı fark etmemeliydi.

Bir gün Sofi, oğlu Kelvin'i de getirdi.

Esmer, narin yapılı bir çocuktü. Babası İranlı bir taksî şoförüydü.

Futbol oynasa da içine kapanıktı; büyüklerle konuşmak yerine annesine fısıldıyor, Sofi de o sözleri yüksek sesle aktarıyordu.

Bir hafta böyle geçti.

Bu sırada Sadık Kirve ile Nazmi memlekete dönmüşlerdi.

Ali ile Azad ise iki günlüğüne Reutlingen'e gitmek için hazırlık yapıyordu.

İmbisin önünde park edilmiş arabaya binmeden önce Azad, gözlerini son kez dondurma tezgâhına çevirdi.

O an yüreği sızladı.

Sofi, önünde duran Kelvin'i kollarına almış, ikisi de sessizce Azad'ın arkasından bakıyordu.

Azad, o manzarada intihara sürüklenen kendi geçmişini görmüştü.

Sanki kurtarıcıya hasret o bakışlar sessiz bir çığlık gibiydi:

"Çabuk dön."

Otobanda başlayan yağmurun her damlası, giderek hırçınlaşan bir 'geri dön' uyarısıydı.

Coburg'tan kopup gelen o çılglık, arabaya çarpıyor, onu geri çevirmeye çalışıyordu.

Reutlingen'e vardığında bile Sofi'nin bakışlarını unutamamıştı.

Hayatında hiç bu kadar yakıcı, bu kadar sessiz bir sahne yaşamamıştı.

O durgun gözlerde, kendi geçmişinin çaresizliğini görmüş gibiydi.

Bir zamanlar iki küçük kızına tek başına bakmış, devrimci irade ve yoldaş sevgisiyle ayakta kalmıştı.

Şimdi ise masum insanların hayatına girip umut verdikten sonra onları yarı yolda bırakacak bir sahtekâr olma korkusu içini kemiriyordu.

Azad, anneye oğulun gözünde tanıdık bir adamdan çok, bir kurtarıcıydı.

Onların Mad'a inançla baktıklarını hissediyor, kendini o rolün içine itilmiş buluyordu.

Ama Mad, Coburg'ta bir anneye çocuğu hayal kırıklığına uğratırsa, Azad'ın kahramanı olamazdı artık.

Bu duygu, içinde uzlaşması güç hesaplaşmaları tetikliyordu.

Yüreği, geçmişi ve kişiliği gerçeğin duvarlarına çarptıkça kırılıyor, dağılıyordu.

Çelişki, ruhunu kanlı bir çatışmanın içine sürüklüyordu.

En kötüsü, bu duyguları en yakın dostu Ali'ye bile anlatamamasıydı.

Öyle bir tuzağa düşmüştü ki, Ali dahi onu anlayamazdı.

Kime, neyi, nasıl açıklayabilirdi?

Ali en yakınında olmasına rağmen, belki de içindeki kahramanın dünyasına en yabancı dostuydu.

Bu defa kurtarılması gereken bir anneye çocuğu.

Azad'ın içi öfkeyle kabarıyor, ardından çöküyor, sonra uzun sessizliklere gömülüyordu.

Artık yaşamıyor gibiydi; yalnızca kendi sesini işitiyordu.

Sevenlerinin arasında bile donuk bir gölge, cansız bir beden gibiydi.

Yemiyor, içmiyor, gülmüyordu.

Eşi Özlem bu değişimi fark ediyor, kaygılı sorular soruyordu.

Azad ise geçiştiriyor, suskunluğunu Mad'ın maskesiyle örtüyordu.

Çünkü artık gerçek hayatta nereye ait olduğunu kendisi de bilmiyordu.

Doğru yaşamının ağır bir bedeli vardı.

Azad, o bedelle yüzleşmek üzereydi.

Sabahın ilk ışıklarıyla oturma odasında, ne yapacağını bilmeden otururken, not defterine şu satırları yazdı:

"Bu ağır bunalımda Mad gibi bir kahramana en çok, bir yazar olarak Azad'ın ihtiyacı var.

Mad başkasını kurtarmasa bile, hiç değilse kendi yazarını kurtarsın."

Çekmeceden, Mad'ın rahip olurken boynuna taktığı ortası delik, parlak taştan yıldız kolyeyi çıkardı.

Uzun uzun baktı; ardından sessizce, ama gururla boynuna taktı.

Saklandığı yerden, yalanların dünyasına çıkmaya hazırdı artık.

20. Bölüm

Güneşli ve bulutsuz bir günde tapınağa dönen Ram, başucunda dikilip seslendi:

"Uyan Mad!"

Mad doğruldu:

"Ne var Ram?"

"Bugün rahip olacaksın. Tören yapılacak."

"Ben rahip olmak istemiyorum. Tanrıça bana başka görevler verdi. Sen hâlâ hayattayken, ikinci bir rahibe gerek yok."

"Senin de vaktin geldi. Hadi kalk! Rahiplik kolay değil."

"Ben zamanımı büyülerle değil, Tanrıça'nın gözlerini hayal ederek geçirmek istiyorum."

"Olmaz! Ben yaşlandım. Ne kadar yaşayacağım belli değil. Son günlerimde huzur içinde öleyim."

Akşam güneş batarken köylüler tapınağın önünde yakılan büyük ateşin etrafında toplandı. Mad kadar onlar da merak ve heyecan içindeydiler.

Çok geçmeden tapınaktan çıkan Mad artık eskisi gibi değildi. Üzerindeki deri yelek ona ayrı bir ağırlık vermişti. Uzun saçlarını omuzlarına özgürce salmış, kirpiklerini ve yanaklarını ocak isiyile karartıp yıldızlar çizmişti. Yüzünde, çocukluktan kalma kırılganlıkla, yüklenmek üzere olan bir yazgının keskinliği yan yana duruyordu.

Kalabalığın solukları bile yavaşladı. Herkes onda bir işaret arıyordu.

Mad, hayret dolu bakışlar altında tapınağın girişinde dikildi. Ram elinden tuttu ve onu aşağıya, ateşin başına getirdi.

Ram, yeleğini çıkarmasını işaret etti. Bir kadın çıkarılan yeleği aldı.

Ram, asasının ucundaki bakır yıldızı çekip çıkardı. Ateşe uzattı. Kızıla döndü, sonra beyaza. En sonunda mavi bir kor hâline gelene kadar bekledi. Ardından döndü ve kızgın metali Mad'ın çıplak göğsüne yaklaştırdı. Sonra kalbinin üzerinde, kısa aralıklarla beş derin çizik attı.

Her dokunuşta Mad'ın bedeni gerildi, gözlerini yumup açtı, ama sesi

çıkmadı. Acıyı bastırmıyor, saklamıyor, başına gelenin bir parçası gibi içine alıyordu. Çizikler birleştğinde, Ninhursag'ın sembolü olan bir yıldız belirdi. Ateşin ışığı, sembolün kenarlarında titreyen bir gölge gibi dolaşıyordu.

Zalita bir tas uzattı. Mad, taşı iki eliyle havaya kaldırdı ve yemin etti.

"Kendimi Ninhursag'ın hizmetine adıyorum. Ona saygımı, bağlılığımı ve hayatımı sunuyorum. Tanrıça'dan sizler için iyi büyüler yapmayı öğreneceğim. Bu topraklarda barışın ve güvenliğin hizmetçisi olacağım. İnsan öldürenlere, kadınlara ve çocuklara zarar verenlere acımayacağım. Son nefesime kadar bu tapınağı koruyacağıma dair, huzurunuzda Tanrıça Ninhursag'a söz veriyorum."

Tası içip geri verdi. Yeleğini tekrar giydi. Göğsündeki dağlanmanın acısıyla Ram'ın önünde diz çöktü. Başı öne eğikti. Kendi içinden yükselen sesleri bastırarak sükûnetle beklerken, Ram elini onun başına koydu ve kalabalığa döndü.

"Mad, Tanrıça Ninhursag'ın seçtiği bir rahiptir. Ninhursag onu yılan soktuğunda yaşattı. Nehirde boğulduğunda kurtardı. İsterim ki Ninhursag onu yıldızlardaki yerinde de kendisine rahip olarak seçsin. Yıllardır öğrendiğim her şeyi ona da öğrettim. Mad güçlü bir büyücü olacak. Sizler ona inandıkça, o da Ninhursag'ın işaretlerini size doğru yorumlayacak, sizleri kötülüklerden koruyacaktır. Ben Mad'a inanıyor ve güveniyorum. Tanrıça'nın işaretiyle onu bugün rahip yapıyorum."

Mad ayağa kalktı, Ram'ın elini öptü. Ram, boynundaki ortası delik, parlak taş yıldız kolyeyi çıkarıp Mad'ın boynuna taktı.

"Artık tapınağın rahibi sensin."

Törenden sonra köylüler tebrik etmek için sıraya girdi. Her kucaklama bir beklenti taşıyordu.

"Tebrik ederim Mad. Bu sene tarlalara bereket gelsin."

"Nehirden kaçtığımdan beri Tanrıça beni cezalandırıyor. Söyle artık, hastalığım iyileşsin."

"Geyikler ormana geri dönsün. Geyik etini özledik."

"Kocama söyle, ölünce onu unutmadım. İçi rahat etsin."

"Atımı ormanda kaybettim."

"Gözlerim iyi görüyor."

21. Bölüm

İki gün sonra, sabaha karşı Coburg'a döndüklerinde Azad'ın içini sabırsız bir beklenti sardı: Sofi'yi görmeliydi.

O sabah Sofi imbise erken geldi. Yanında İtalya'dan gelen annesi Mina ile esmer bir genci de getirmişti. Sofi onları değerli misafirler gibi tanıttı. Almanca bilmeyen Mina kısa boyluydu; uzun siyah saçları, iri görünmesi için kalın çizilmiş gözleri ve abartılı makyajıyla dikkat çekiyordu. Tıpkı Sofi gibi, sol gamzesinde küçük bir ben vardı. Dil bilmediği için çoğu söze yalnızca "Si" ya da "No" ile karşılık veriyor, arada gülümsemeyi seçiyordu.

Yanındaki genç Walid'di: Iraklı bir Kürt sığınmacı. Yirmi beş yaşlarında, özenli giyimliydi. Mina ile İtalya'dan tanıyorlarmış. Sofi, onlar kendisini beklesinler diye imbise getirdiğini açıkladı.

İş çıkışında Sofi, annesiyle uzun süre kaldı. Tek konuşulan, hapisteki kardeşlerinin belirsizliği ve çaresizlikleriydi. Avukatları yetersizdi; iyi bir avukata güçleri yetmiyordu. Sofi yazdığı mektuplara cevap alamamıştı. Endişeleri büyüktü. Azad sabırlı olmalarını söyledi ama onun da yapabileceği fazla bir şey yoktu.

Ertesi sabah telefonuna gelen mesajla yüzü aydınlandı. Sofi yazmıştı:

"Günaydın! Birlikte kahve içelim mi?"

"Evet. Ama ısmarlayan ben olayım."

"Hayır, bu defa ben davet ediyorum. Saat onda, meydandaki kafede."

Azad giyinip meydana gitti. Hava güneşliydi. Kafenin masaları taş sokağa yayılmış, uğultu sokak müzisyenlerinin melodileriyle karışmıştı. Azad oturdu, kısa süre sonra Sofi ve annesi geldi. Azad yalnız gelmesini ummuştu ama sorun etmedi; Mina konuşulanları zaten anlamayacaktı.

Yine de yan yana oturduklarında çekingen kaldılar. İmbisteki sıcaklık, Sofi'nin neşesi burada yoktu. Azad'ın söylemek istedikleri çoktu ama zamanı değildi. Bakışlarını kalabalığa çevirdi.

O sırada Sofi "Claudia!" diye seslendi. Bebek arabası süren siyah saçlı, iri yapılı bir kadın geldi. Sofi bebeği kucağına aldı, uzun uzun konuştu, sonra masaya getirdi. Claudia iri mavi gözleri ve kalın dudaklarıyla dikkat çeken bir Almandı. Sohbetlerinde Azad neredeyse görünmezdi. Sofi'nin yüzüne yapışan gülümsemenin ardında Azad bir huzursuzluk sezdi; sanki ondan uzak durmaya çalışıyordu.

Mina fark etti. Kırık Almancayla ve el işaretleriyle Azad'a moral verdi:

"Bakma ona... Kalbi iyi biridir."

Ama Azad anlamıştı: Sofi pişmandı. Yanında sakat bir adamla görüşmekten utanıyor, Claudia'nın "Bu kim?" diye sormasından çekiniyordu. Onu, kendi annesinin misafiriymiş gibi göstermeye çalışıyordu. Azad masadan kalkmak istedi ama gururu izin vermedi. Çünkü hiçbir şey açıkça söylenmemişti.

Claudia sohbet boyunca erkeklerden, hayal kırıklıklarından söz etti. Kalkarken içtiği kolanın parasını ödemek istedi. Azad "Hayır, benim masama oturdunuz. Misafirim sayılırsınız," dedi. Claudia şaşkın bir bakışla kabul etti.

Claudia gittikten sonra Sofi "Biz bankaya gideceğiz, gelir misin?" dedi. Azad kırılgan olsa da "Olur," dedi.

Kalabalık caddeden yürürken Aztek-Maya kökenli müzik grubunu gördüler. Davullar ve tahtadan flütlerin yankısı sokaklara yayılıyordu. Ezgi, Mad'ın köyünde çaldığı Büyüdüil'i hatırlatıyordu. Azad heyecanla:

"Ben bu grubu tanıyorum. Bir önceki romanımda onlardan bahsetmiştim," dedi.

Azad günün hatırası olarak grubun müzik CD'ni satın alıp Sofi'ye hediye etti.

Müzik grubunun yanınan ayrılıp tekrar caddede yürüdüler.

Bankaya vardıklarında Azad dışarıda bekledi. Sofi ile Mina hüzünlü yüzlerle çıktılar. Sofi kısık sesle "Bankaya param gelmemiş. Avukata ödemem lazım," dedi. Sözleri sanki "Bari sen yardımcı olsan," der gibiydi. Ama Azad'ın verecek parası yoktu. İçinden "Keşke elimden gelse de bu insanlara yardım edebilsem," diye geçirdi.

O an şunu düşündü:

"Bir Mad'sam, bir kurtarıcıysam, neden bu kadar güçsüzüm? Yoksa kahramanlık da insanların gözünde bir yanılsamadan mı ibaret?"

Üçü birlikte imbise yürüdüler. Sofi ve Mina vedalaşıp ayrıldılar.

Coburg artık Azad'a dar geliyordu. Taş sokaklar bile onun sıkıntısını taşıyamıyor, duvarlar üzerine kapanıyordu. O akşamı zor sabah etti.

22. Bölüm

Sofi dondurmacıda çalışırken Azad, her zamanki bar taburesinde oturuyor; fırsat buldukça göz göze geliyorlardı.

Paydos saatine doğru Azad, bir gün önce oturdukları kafeye gidip dışarıdaki masalardan birine yerleşti.

Sofi'nin o saatlerde oradan geçeceğini biliyor, ve mümkünse onunla baş başa konuşmayı umuyordu.

Tahmininde yanılmadı.

Sofi gelip onu görünce gülümseyerek,

"Merhaba!" dedi.

"Merhaba! Otursana, bir şey iç."

"Olur," dedi Sofi.

Yanındaki sandalyeye oturdu, garson kıza kahve siparişı verdi. Ardından gülererek Azad'a döndü:

"Kızı duydun mu? Tıpkı fare gibi mıy mıy konuşuyor. Biz buraya bu yüzden Miki deriz, hani Miki Fare var ya..."

Azad da güldü; o kısa gülüş aralarındaki mesafeyi yumuşattı.

Dünkü sıkılganlık dağıldı, yerini belirsiz ama sıcak bir yakınlığa bıraktı.

O sırada Baba yanlarından geçti. Yüzünü çevirmemişti ama görmezden geldiği belliydi.

Azad aslında selam vermek istemişti.

Sofi, kaygılı bir sesle fısıldadı:

"Bak, şeytan geçti. Bizi gördü, şimdi gider Davud'a söyler."

Azad onu sakinleştirdi:

"O Baba. Onun evinde kalıyorum. İyi insandır, kimseye ispiyon yapmaz. İstersen çağırıp Davud'la konuşayım, seni tehdit etmeyi bıraksın. Onun gibileri iyi tanırım."

Sofi kahkahayla güldü, elini Azad'ın göğsüne koydu:

"Sen otur yerinde! Ben hallederim, sağ ol."

Gülüşmeler bir süreliğine her şeyi unutturmuştu.

Sohbet derinleşti; Azad fırsatı kaçırmadı:

"Bana kendini anlat. Seni daha iyi tanımak istiyorum."

"Ne anlatayım! Roman gibi hayatım var. Çekmedik dert kalmadı. Tek hayalim gelinlik giymekti, o da olmadı. Kelvin'in babası Feri taksi şoförüdür, belki görmüşsündür. Geçen gün dondurmacıya gelip her zaman ki gibi 'orospu' diyerek beni aşağıladı," durdu, düşündü, devam etti. "Evleneceğimiz gün kaza yaptı; beyni hasar gördü, beni bile tanımaz oldu. Kötü davranınca Kelvin altı aylıkken ayrıldım. Hep çalıştım, kötü yola düşmedim. Tek varlığım oğlum Kelvin; ondan başka kimsem yok."

Azad sessizce başını eğdi.

"Ben romancıyım, biliyor musun?" dedi sonunda.

"Benim hayatımı yaz," dedi Sofi. "İyi roman olur. Ödül bile alırsın."

"Belki. Daha önce kimsenin hayatını yazmadım ama seninki ilginçse, yazabilirim."

O sırada Sofi, okul çantasıyla geçen oğlunu gördü. Kelvin yanlarına yaklaşıncı Sofi müsaade isteyip kalktı.

"Yarın görüşürüz," dedi, usulca gülümseyerek.

Azad yalnız kaldı.

Kahvesinden son yudumu içerken meydandaki kalabalığı izledi.

İçinde bir karar filizleniyordu: elinde bu şehrin hikâyesini yazmaya